



BONA PAU

PAU
CORONA

Nº. 579 - Any XLIX - MONTUÏRI - MAIG - 2001



El tradicional concert a plaça,
el dia de Pasqua, suposa una
convocatòria i una retrobada

BREUS

Ramonell, absolt

L'ex-batle de de Montuiri, del PP, Joan A. Ramonell, a principis d'abril fou absolt juntament amb l'ex-secretari Cebollada i la funcionària Catalina Vaquer dels suposats delictes d'estafa i falsedat documental. Els magistrats, tot i considerant provat que es produí una falsedat i un frau, segons la legislació actual, el tribunal "es veu obligat a inaplicar el delictes de falsificació". El fiscal havia sol·licitat tres anys de presó per a Ramonell i dos per a l'exsecretari i una funcionària. La denúncia fou presentada pel PSOE i PSM, si bé més endavant es retirà del cas. Dies després del veredict, la fiscalia de Balears féu pública la decisió de recórrer el cas.

Productors ecològics

A fi de poder-se acollir als avantatges d'agricultura ecològica un grup de pagesos de la vila han dirigit una sol·licitud a la Conselleria d'Agricultura del Govern Balear. Per altra part cal considerar que la venda de productes ecològics de cada dia va en augment, convertint-se en una alternativa important.

La Banda, a Roma

La Banda de Música, la setmana dels 6 al 13 de juliol realitzarà un circuit per Itàlia. Està previst que dia 10 oferisqui a Roma un concert a la plaça del Partenon (davant el teatre romà) i dia 13 sia rebuda pel Papa en el Vaticà, amb possibilitat que s'executi un peça, i en aquest cas seria



La processó de l'encontre no va desmerèixer de la d'anys anteriors

"Flor de Murta". També existeix la probabilitat que a finals d'octubre, a Cuba, participi a la IX edició de Cultura Iberoamericana, que se celebrarà a Holguin.

Recuperació de molins

El passat dia 9 es va firmar un conveni entre el Consell de Mallorca i els propietaris dels molins d'en Perons, d'en Nofre, d'en Tavat i d'en Rigo, mitjançant el qual els propers mesos es duran a terme obres de reforma per dues brigades de "Fodesma". Així es recuperaran aquests emblemàtics edificis i els decoraran amb elements antics.

El Govern cedeix un tram de la carretera a l'Ajuntament

A la sessió del Govern Balear de dia 20 d'abril, s'aprovà cedir de forma gratuïta a l'Ajuntament de Montuiri el tram de la carrera vella de Manacor que va des d'Es Revolt fins a Cas Carboner, valorat en 44 milions de pessetes, si bé el Consistori no n'està de tot satisfet, ja que hauria desitjat que s'entregàs ben asfaltat i en bones condicions; no així com està.

El P. Martorell, "Magister Ordinis"

A la Basílica de Sant Francesc de Palma, pel Ministre General de la TOR de Sant Francesc, el passat 22 de març fou feta palesa la concessió del títol de "Magister Ordinis" al Molt Reverend Fra Antoni Martorell Miralles, al qual, en aquesta ocasió, li fou dedicat un merescut homenatge.

ES GRAONS

Lloable

Pocs mesos com aquest passat abril que en el nostre poble s'hagin presentat 4 llibres -Imatges d'ahir, Conte curt, Estat de coma i Montuïrers que han deixat petjada-. Una mostra de l'interès cultural, particularment d'aquelles persones que ho han fet possible, però també d'aquells que personalment s'han interessat, han assistit a la presentació i han adquirit l'emplar.



Censura

Aquells que s'aprofiten de l'obscuritat de la nit per cometre actes censurables, que no es durien a terme en ple dia per por de no ser descoberts, tant dins el poble com a les afores, són motiu de menyspreança i de desconsideració. Alguns dels que s'han detectat darrerament en són prova irrefutable.

BONA PAU

Montuiri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Antoni Mateu Socias, Melcior Nicolau Jaume, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata, Felip Munar i Munar, Gabriel Camps Ferrer i Miquel Mascaró Crespi.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/Es Pujol, 5 - 07230 Montuiri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Objectivitat

No és cap novetat afirmar que Montuïri és un dels pobles més "polítics" de Mallorca, on pràcticament tots o quasi tots els veïns estan classificats o identificats per la gent amb un o altre partit, encara que en el moment decisiu són molt pocs —i així ha de ser— que expressin obertament la seva determinada inclinació.

Malgrat aquesta postura, des de **Bona Pau** hem procurat seguir sempre la mateixa línia d'imparcialitat i objectivitat. I si alguna vegada des d'aquestes pàgines no ha estat així, hom ha de creure que ho lamentam molt i en demanam excuses.

Per altra banda tots els nostres lectors —i els que no ho són, també— saben que els components de l'Ajuntament són elegits pel poble; decisió, naturalment, que agrada a uns i decepciona els altres. I aleshores aquell grup polític, en majoria, administra oficialment el poble. I des de **Bona Pau** ens hem inclinat sempre més en alabar que en menysprear les decisions i realitzacions dels diferents ajuntaments.

Els qui són de certa edat recordaran que a principis de la democràcia, en aquells anys de començament de la dècada dels 80 i fins a 1987, en què els batles i l'Ajuntament eren d'un color diferent al dels anys posteriors, que igualment alabàvem i divulgàvem les decisions i realitzacions del Consistori. Així pel maig del 79 anunciàvem la constitució del nou ajuntament democràtic, a l'abril del 80 elogiàvem l'ordenació de l'arxiu municipal, el novembre del 80, el renaixement de la fira, el febrer del 81 divulgàvem el pla d'actuació municipal per a 1981, i el mateix mes difoníem el canvi de nom dels carrers modificats en temps de la dictadura. Com també aquell mateix any (agost) publicàvem les activitats estiuenques i (setembre) les culturals. Capítol apart va merèixer (abril 82) el nom de *Joan Mas i Verd* donat a les Escoles i (pel setembre) l'aprovació de les normes subsidiàries. I ja el 86 la proclamació del Pare Martorell com a fill il·lustre.

Esment especial també vàrem posar als batles, oferint-los aquestes pàgines per a les seves declaracions. De Francesc Trobat inserírem cinc entrevistes (agost del 81, setembre del 82, desembre del 82, juny del 86 i maig del 87), i tres de Joan Miralles (desembre del 83, setembre del 84 i gener del 85). Proporcionalment moltes més que no ho hem fet als batles posteriors.

Aleshores aquesta línia fou criticada, naturalment, per gent que no compartia les idees polítiques dels qui llavors governaven Montuïri. Com tampoc ara ho aproven o senzillament en difereixen els qui en l'actualitat són del costat oposat.

Abans d'acabar volem parar esment al llenguatge emprat per certes persones que darrerament aboquen les seves opinions o punts de vista en contradicció d'altres. A aquells que s'escandalitzen els aconsellàrem que llegesquin sobretot els dos darrers números de **Bona Pau** on a *Històries del segle XX a Montuïri*, que venim publicant des del passat gener, i en particular els escrits fidelment reproduïts d'en *Cantaclar* i d'en *Cantalaveritat*, i se n'adonaran del lèxic que emprava un i altre, de quina manera s'exposaven els fets i del tracte que ambdós públicament es dirigien. S'hi troben expressions i acusacions com *bramar*, *assot*, *gorà*, *pillastre...* (d'una banda) i *pilleria*, *impuresa*, *grolleria*, *escarni*, *befa*, *sangoneres*, *desvergonya...* (de l'altra). Exterioritzacions difamants i denigrants que avui no admètriem en aquesta publicació i que en aquell temps igualment desdeien de la persona que les proferia, tant de paraula com per escrit.

Aquestes línies sols volen ser una justificació i un aclariment a la gent que no ens comprèn. I si abans i ara hem tengut les portes obertes i el recolzament de **tots** (*subratllam tots*) els ajuntaments, per alguna cosa serà. No pretenem alabances ni aprovacions, però tampoc comparim censures ni reprensions.

O. Arbona

DOS DITS DE SENY

Consideració

Quan parlem amb un amic i volem conservar-lo ens convé sempre escoltar-lo i donar importància a les seves proeses o preocupacions abans que hagi d'atendre les nostres. No és que aquesta sentència sigui d'ara. Ja va dir en certa ocasió un cèlebre filòsof francès: "Si vols tenir enemics, supera els teus amics; si vols tenir amics, deixa que els teus amics et superin".

I això és així; perquè quan els nostres amics ens avantatgen, tenen sensació de la seva importància; però quan som nosaltres els qui els superam, se senten inferiors i això espavila la seva enveja i els seus zels. De totes maneres és freqüent topar-se amb gent que sembla estar contenta de les dificultats que els altres troben en la seva vida. És una llàstima i una decepció encontrar-nos amb coneguts o desconeguts que enfora de nosaltres manifesten més satisfacció de les nostres contrarietats que dels nostres triomfs.

De totes manes ens convé sempre ser senzills, perquè generalment ni nosaltres ni els qui topam aquí i allà signifiquen molt; i per altra part en haver passat un segle ningú no se'n recordarà de nosaltres. La vida és massa curta per cansar els altres parlant de les nostres petites proeses. Encoratgem, en canvi, els nostres coneguts a parlar, ja que per poc que pensem considerarem que no tenim molt de què presumir. I si en tenen, més valdria que no ho exterioritzassin.

Arreu del món hi ha molts de comerciants i venedors que a això s'ho tenen ben après; deixen parlar l'altre, esperen que conti els seus triomfs i la seva experiència al llarg de la seva vida. Donem-los temps perquè se sentin orgullosos abans de parlar-los d'allò que pretenem oferir, ja que si volem ésser considerats i tenir amics, deixem que sia el nostre dialogant el qui parla més.

Salomó

Remeis casolans (i II)

Mal de coll. Un antic remei contra aquesta molèstia tan habitual cosisteix a torrar una llesca de pa i banyar-la en vinagre calent. És necessari xupar la llesca de pa fins a extreure-li tot el vinagre, i després s'ha de menjar el pa. El vinagre desinfecta la gargamella i la llesca de pa blan la suavitzava.

Pells sensibles. L'oli de nous és un remei molt utilitzat per calmar la pell irritada o les lesions cutànies. En cosmètica natural s'utilitza aquest oli també per a hidratar les pells seques. Si aquest és el cas, cal afegir a l'aigua del bany, dues cullerades d'oli de nous, dues d'oli d'ametlles i dues d'oli d'oliva; cal posar-se dins la banyera durant un quart d'hora dues vegades a la setmana i s'aconseguirà una pell molt fina.

Aliments per al cervell. Les nous semblen cervells en miniatura i, tal vegada, per aquesta raó, antigament, es deia que augmentaven la memòria. Tanmateix s'ha demostrat que les nous són molt riques en fòsfor, calç i potassi, elements molts beneficiosos per a la ment.

Xarop per la tossina. El nap és un excel·lent descongestiu, molt adequat per a combatre la tossina i els refredats. Es pren com un xarop; és un remei anti-quiíssim i molt eficient.

Per combatre la hipertensió. Per tal que la tensió arterial no ens doni cap disgust, podem prendre aquesta beguda amb regularitat ja que ens ajudarà a regular la tensió: necessitam el suc de tres llimones, un litre de llet, tres dents d'all i una ceba picada. El que farem serà posar l'all i la ceba dins la llet, posarem la llet al foc i la llevarem quan arranqui el bull; quan hagi refredat hi afegirem el suc de llimona.

Per evitar la ronquera. El suc de llimona suavitzava la gargamella: cal fer gàrgares amb suc de llimona i aigua abans d'anar a dormir.

Per eliminar les arrugues. Antigament, les dones, utilitzaven aquest remei per mantenir la seva pell jove. Consisteix a mesclar el vermell d'un ou amb una cullerada d'oli; s'hi afegeix el suc d'una llimona i es remena tot. Cal aplicar aquesta crema damunt la cara i deixar que actuï durant vint mi-

nuts. Llavors la retirarem amb aigua fresca.

Les butllofes. Contràriament al que molta gent pensa, les butllofes mai no s'han de rebentar, ni amb agulles passades per una flama: si obrim la butllofa, la pell afectada queda exposada a possibles infeccions. És per això que durant el dia cal protegir-les perquè no es re-bentin o s'infectin i destapar-les durant la nit perquè se sequin. Enlloc de tapar-les amb una gasa, és millor fer-ho amb un tros de fulla de col bullida en llet, o amb un tros de pastanagó ratllat. Un altre remei per curar les butllofes era fer bullir pinyols de melicots, i una vegada refredada l'aigua es posa per damunt la butllofa.

Dolors musculars. Un remei molt antic i eficaç per aliviar el dolor de les articulacions i els músculs és realitzar massatges diaris en les zones afectades amb una infusió concentrada de fulles de llorer. La infusió de llorer, a més, serveix per a tonificar la pell i resulta molt relaxant.

Bones digestions. Les fulles de llorer, a més de donar molt bon gust als escabetxats i als cuinats, ajuden a digerir plats pesats. Cal prendre infusions de llorer després de menjar, per evitar l'inflor i els altres símptomes de mala digestió. La infusió es prepara posant quatre fulles de llorer en mig litre d'aigua calenta –fora del foc i sense bullir–; s'ha de deixar refredar i se'n beu un tassó després de dinar i un altre després de sopar. Si el gust resulta massa amarg, hi podeu afegir dues cullerades de mel. Aquesta infusió de llorer, a més, serveix per a facilitar l'absorció dels aliments i augmentar les ganes de menjar, circumstàncies aquesta que és ideal pels casos d'anèmia.

Contra la caspa. Feis una infusió de llorer com la descrita anteriorment. Després de rentar-vos el cap repassau-vos-el amb la infusió. El llorer és anticaspia i purificant.

Reuma a les mans. Fregau-vos les mans un parell o tres de vegades amb llavors mòltes de mostassa; les mans us tornaran vermelles momentàniament, però el reuma de les mans desapareixerà.



Per no tenir tanta gana. Cal rosegar una rel de regalèssia cada vegada que tenguem ganes de menjar; a més de distreure l'estómac, la rel de regalèssia ens ajudarà a tenir manco gana.

Ull morat. Si després de sofrir un cop ens trobam amb un ull morat, hem de tallar una patata a rodanxes molt fines i col·locar-ne una damunt l'ull afectat. Cal deixar-la actuar durant deu minuts i la renovam per una altra acabada de tallar. Ja veureu com el cop desapareix molt més ràpidament.

Vapor de ceba per alliberar el nas. Un remei ràpid per acabar amb la congestió del nas és bullir una ceba grossa o dues petites i, quan comencin a desprendre una forta olor, retirau l'olla del foc, tapau-vos el cap amb una tovallola i inspireu el vapor de la ceba. Aquest vapor, a pesar que no resulta gaire agradable, és molt eficaç per descongestionar les vies respiratòries.

Bany contra l'olor de suor. Hi ha persones amb una suor molt forta que, a pesar de mantenir una bona higiene i utilitzar productes desodorants, es veuen incapaces de combatre aquest problema. En aquests casos cal donar-se un bon bany d'aigua calenta amb una cullerada de bicarbonat de sodi. És necessari romandre dins l'aigua un quart d'hora.

Contra el mal alè. El pitjor enemic per a un bon alè és la sequedat. Per mantenir la boca ben hidratada, el més senzill i eficaç és... beure aigua! Beure aigua entre els menjars ens ajudarà a oxigenar la boca i a refrescar l'alè. També és important no passar gaire estona sense menjar, ja que aquesta circumstància és una de les principals culpables de la sequedat i del mal alè.

Mal de queixal. Preparau una camamilla i, en lloc de posar-hi sucre, afegiu-hi un poc de sal. Glopejau la camamilla i que impregni el queixal adolorit. El mal no espasará, però segur que s'alleguirà.

Felip Munar i Munar

“Els blancs fan pudor”

L'Associació de pares i mares del CP Joan Mas i Verd de Montuïri organitzà una xerrada sobre Interculturalitat a càrrec del Senegalès Madiop Diange, el passat 9 d'abril al menjador de les escoles.

“Els blancs fan pudor. Quan érem petits si en veiem algun partíem escapats. No volíem tornar ser esclaus”. Amb aquestes paraules resumia en Madiop la por que sentia quan al seu petit poble hi arribava alguna persona de pell blanca. Era la por al diferent, la por vers esdeveniments que la persona blanca ha representat al continent africà. Però els dolents no eren només els blancs, perquè qui venia el blanc sovint era el negre. Així que per a Madiop bo i dolent no són a llocs equidistants; on hi ha bondat també hi conviu la dolència i a l'inrevés. Per tant és absurd parlar de races bones o dolentes, rere el color de la pell hi trobam principalment un individu, això sí amb uns costums particulars condicionats per la pròpia història, per la pròpia cultura, però sobretot per la pròpia economia. D'aquí que si tot aquest bagatge configura l'individu és del tot legítim

que es mantinguin els costums i maneres de fer pròpies. En aquest sentit en Madiop ens parlava de Resistència Cultural per no caure en el no-res, però a la vegada i, a partir d'aquesta resistència, obrir la mà a l'entorn que l'acull i sobretot fer-se amic de qui vol saber d'ells i de la seva manera de viure i pensar.

Contava en Madiop que els seus millors interlocutors han estat sempre els nins i nines que ha anat coneixent gràcies al projecte anomenat “Vivim plegats” que es du a terme a les escoles de Balears, ja que ells són els millors per establir ponts de comunicació gràcies a la manca de prejudicis dels que tenim els adults vers la gent de fora. Insistia en la identitat de cadascú (“els sense papers, els il·legals... què signifiquen aquest mots? ..No són tots persones?” Ell demanava als assistents cercant una resposta que no trobava).

Els més petits senten curiositat per l'altre, demanen, contenen... Com a mares i pares no hem de permetre que perdin la curiositat i l'espontaneïtat que els acosta a la resta de nines i nins per jugar als en-

gronsadors del Dau, per compartir la pilota al camp de futbol o per convidar a berenar a casa. Hem de fomentar aquestes interaccions perquè enriqueixen mútuament en coneixement i eduquen en valors. La nostra societat serà respectuosa amb tots els ciutadans si és capaç de valorar les aportacions de les distintes cultures que conviven en un mateix indret. De fet les aules, el pati de l'escola de Montuïri n'és un exemple.

En aquest sentit ens convendria als adults escoltar els petits i acabar amb frases intolerants semblants a les que encapçalen aquest escrit: “Els negres fan pudor”.

*Després de la conferència compartirem el menjar que les famílies assistents havien elaborat. Al costat dels rubiols, panades i coques de verdura trobarem plats típics d'Israel, Marroc, Dinamarca, Alemanya, Polònia, Argentina, EEUU i Extremadura que llepolejaren els nostres paladars. Per uns moments el menjador de les escoles va ser un model de convivència i comunicació que alimentà no només el nostre estómac sinó també el nostre esperit i paraules com ara **tolerància** o **respecte** es feren una mica més properes, sinceres i reals.*

Junta directiva de l'AMPA

GLOSES

A la Mare de Déu de la Bona Pau

(Pronunciada pel seu autor, davant la imatge, una vegada acabada la celebració eucarística, enguany, el dia de la festa del Puig)

Tenc una gran alegria tan vellet poder pensar i orgullós de poder estar amb sa vostra companyia.

I per tots demanaria que Déu mos das una mà, i es qui ho sabrem superar i bones obres tindrà, quan sa vida acabarà en el cel puguem anar amb sa vostra companyia.

Gabriel Cerdà

Que no es perdi mai la festa d'Es Puig

Verge de la Bona Pau ara que Pasqua ha passat digau-me com vos trobau, si la festa us ha agradat.

Molta gent que vos estima ve a veure-us dalt es puig; el jovent no escatima les forces i el fred li fuig.

Ballant boleros i jotes des de l'altar els contemplau, del seu front secau les gotes Verge de la Bona Pau.

Antònia Adrover

PREFABRICATS



Manera
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ DE BALUSTRADA I BIGUES DE TAULO IMITACIÓ FUSTA



Servei de transport propi per a tota l'illa

MAGATZEM I OFICINA:
Ctra. Manacor, Km. 28,5
07230 Montuïri (Mallorca)

Tels. magatzem: 971 64 67 44 • 971 64 60 95
Tel. particular: 971 64 61 73

HISTÒRIES DEL SEGLE XX A MONTUÏRI - V

Don Joan i l'amo en Joan

Cap allà el 1930, a les portes de la II República i essent batle del poble Don Joan Ferrando Obrador, es representava a Can Xoroi, seu de la Societat Republicana, el text teatral titulat *Los Caciques*. La comèdia, còmica i popular, parodiava els cacics locals d'un poble de la península. Feia befa dels capítols que, amb les seves maquinacions i influències, havien tengut i exercit despòticament el poder durant tants d'anys. El sistema polític de la Restauració se n'anava en orris i el Rei ja preparava les maletes. Es respirava un canvi i els joves amb idees republicanes l'intuïen. Feien teatre amb il·lusió. En Mateu Matarino, en Bernat Marró, na Catalina Xoroia, en Tomeu Mosson, en Joan Roca, en Pere i en Toni des Figueras, sabien que l'engranatge caciquil que representaven damunt l'escenari tenia els dies comptats. Però hem de recular. Encara és prest per encetar la immensa alegria que suposà l'entrada de la República. Tornem arriere, allà on érem, quan el caciquisme era el pa de cada dia, al mateix poble, el de sempre, el de les cases acaramullades als vesants d'un turó.

Als finals de la primera dècada del segle XX trobam ben assegut a la Presidència de la casa de la vila un personatge molt viu que sempre seguit feia preguntes: què diuen pel poble? Què fan ara? Mai s'aturava de demanar per estar informat de tot el que succeïa. Era el mateix Don Joan Ferrando Obrador que llavors també era el batle. Ho va esser catorze anys, en sis ocasions diferents. Tot un rècord. Diuen que és l'home (a Montuïri no hi hagut mai cap batlessa) que ha ocupat més vegades aquest càrrec. Don Joan era ric. Tenia les terres més productives del terme i això, quan la immensa majoria de gent vivia del camp, significava qualque cosa. Una quarantena d' homes i dones feien feina sempre per a ell i, en temps de messes, podien arribar al centenar les persones que feinejaven a Can Ferrando. El primer cotxe d'un montuïrer que va circular per les empinades costes del poble va esser el seu *citroën*. Carros de foc, les

deien a la primeria. Ara a caçar, ara a veure tal finca, ara aquí, ara allà, l'auto de Don Joan renou i fum i la botzina: moc, moc. Quan n' *Álvaro de Figueroa y Torres*, més conegut pel comte de Romanones, era president del govern espanyol, va venir a Montuïri i visità ca Don Joan. Per paga, eren del mateix partit. Pel poble feren aquesta cançó:

En Maura fa es dinar,
en Dato escura;
i en Romanones, coix,
taia sa verdura

Un altre personatge que va pesar de bon de veres en la vida montuïrera d'aquest temps fou l'amo en Joan Serena, Joan Baptista Aloi Miralles, nomia. Quatre vegades va presidir el consistori. Era una persona espavilada i tenia molt bon humor. A ca seva eren pobres i de ben petit el llogaren a la possessió de Son Manera però era tan deixondit que, de porqueret, i sense saber ni llegir ni escriure, va arribar a esser vuit anys el batle de Montuïri. Tenia una vivor natural que el féu prosperar. Va llogar les possessions de Malesherbes, Son Cucuf, Son Company, Son Trobat, Sa Mata, Polo i Es Dau i hi posà un amiter, que era el qui realment se'n cuidava i en feia la feina. Ell només era l'intermediari i sabia entabanar tant els senyors com els missatges. Conten moltes històries de l'amo en Joan. De la seva fama de desencisador i bromista. De la seva eloqüent conversa que embadalia i captivava els oients.

Així idò, Don Joan i l'amo en Joan foren la imatge pública de Montuïri durant el primer terç del segle passat. Ara era batle un, ara l'altre i d' aquesta manera, fins que l'any 1931 l'adveniment de la II República va deturar aquesta recurrent roda. I és que pareixien corredors del mateix equip que s'anaven rellevant per estirar el carro. Del mateix equip sí, però no del mateix partit. I això d'estirar el carro... res de res. M'explicaré.

Ja sabeu, n'hem parlat altres vegades, que hi havia dos partits: el Liberal i el Conservador. Per una part, Don Joan i

els seus germans, que eren del Liberal. Per l'altra, un triumvirat format per l'amo en Joan Serena, Don Joan Verd Arbona -Potecari Verd- i Don Joan Verger Ribas -Metge Fraret- que foren els inspiradors i principals valedors del partit conservador. Liberals i conservadors no es podien veure i polèmiques com l'escissió de la banda de música i les proclames d'en Cantacliar i en Cantalaveritat cavaren un abisme infranquejable. Bregues i més bregues provocaren tanta enemistat que ni els seus fills jugaven plegats. No s'enteniens gens ni mica però eren del mateix equip. Sí, sí, tot i que estiguessin barallats formaven part de la mateixa condició social. Els grans propietaris rurals, els metges, missers i apotecaris, el secretari de l'Ajuntament, els eclesiàstics i algun espavilat formaven la classe dirigent. Unes poques famílies ho dominaven tot i encara que dividides i enemigues, eren els amos i senyors del poble. Mentre, la immensa majoria de gent que vivia agomolada dins les cases rústiques i empinades del serral era la que estirava de bon de veres el carro. Feien feina de sol a sol per guanyar-se les sopes i moltes nines i molts d'al·lots eren llogats. Elles, de tetes o de criadetes. Ells, de porquerets o del que fos. Havien de partir de ca seva als set anys a feinejar a part o banda quasi bé pel pa que menjaven.

El meu pare, al seu diari, anotà una curiosa coincidència. Fixau-vos que els principals dirigents polítics i socials del Montuïri de principis de segle nomien Joan. N'haurem de seguir parlant.

Andreu Benestruc

Fonts Bibliogràfiques:

AMENGUAL, Baltasar i TAULER, Bartomeu. *Conversa amb el P. Josep Verd Palou -P. Pep Potecari-*. Bona Pau Juliol 1983.

ARBONA MIRALLES, Onofre. *Montuïrers que han deixat petjada. Joan Ferrando Obrador*. Bona Pau, Setembre 1994. *Joan Verd Arbona -potecari Verd-*. Bona Pau, Juliol 1994. *Joan Verger Ribas -es metge Fraret-*. Bona Pau, Abril 1997.

MARTORELL ARBONA, Miquel. *Entrevista a Joan Ramonell Aloi -Matxo-*. Bona Pau, Novembre 1992.

MIRALLES MAS, Guillem i MATEU SOCIAS, Antoni. *Diverses entrevistes*. Inèdites.

S'ha dit que... PER MONTUIRI

Quan a Inca, a Pollença i a altres llocs d'Espanya hi ha hagut tantes i tantes disputes a l'entorn de fer de "costaler" (portador d'imatges damunt les espatlles a les processons), a Montuïri, sense que hi hagués disputes de cap casta, les dones porten des de fa dos anys la imatge de la Mare de Déu sense que ningú ho hagi contradit, i pocs ho han criticat.

D'aquella gran dematinada del dia de Pasqua per assistir anys enrere a la processó de l'encontrada, enguany es va passar a una manifestació gojosa que va començar a les 11'30 del matí.

A la festa des Puig hi va haver dos "rotlos" per ballar. Era tan petit el que hi tocava la música que no hi cabien tots. Es demana per a un al-

El llibre

Montuïrers que han deixat petjada

es pot adquirir a l'Estanc o a la Llibreria Queló

Els subscriptors o col·laboradors de Bona Pau el trobaran a ca l'Administrador (C/ Pujol, 5) amb descompte, els horabaixes de 7 a 8 durant el mes de maig.



tre any, al qui n'és el responsable –si és que n'hi ha, i si no, n'hi hauria d'haver–, que s'espaivii.

El Divendres Sant, darrera el campanar es trobaren uns calçons blancs bruts d'allò que un es pot suposar. Ara el propietari, si els vol, els haurà d'anar a cercar a cas femater... comentava un transeünt ben empipat, que s'hi va topar.

En els terrenys on abans hi havia la fàbrica de ciment armat de Can Rua s'hi faran 30 apartaments de 56 metres quadrats cada un. Seran molt petits, ja que sols vendran a ser de 7 x 8 metres.

Durant les festes de Pasqua hi va haver un robatori en el magatzem de materials de construcció Verger. Després de foradar la paret obriren la caixa forta i se'n dugueren els doblers. Però no tants ni de molt com digueren els diaris.

S'ha comentat que en Toni "Xiu", que viu devora l'antiga estació del tren, ha comprat l'adrogueria de plaça. I és ver. Per això li auguram que li vagi tan bé com ell desitja.

Mitjançant un diari de Ciutat un hotelier montuïrer, Toni Mayol "Xiu", protestava per "l'ecotaxa" i aportava una solució més viable, segons ell: "Que s'augmenti el % d'IVA". (Podria tenir raó).

Dia 19 a la Sala Mariana es va oferir un espectacle de danses internacionals. L'afluència de públic fou molt escassa, en canvi l'exhibició que es perderen els que no hi anaren, encisadora.

S'ha d'anar molt alerta als cans de fora vila. Un montuïrer va esser mossegat per un ca que no estava fermat. Quan vengueren les posteriors lamentacions i excuses ja no hi havia remei.

Una dona va patir un accident de cotxe molt prop de ca seva. Ara bé, no hi va haver danys personals. Tot "s'arreglà o s'arreglarà" amb doblers.

Els veïnats de Ses Rotes es reuneixen a l'Ajuntament el dissabte dia 21 d'abril. Qualcú, dels que no hi anaren, n'estava intrigat.

En Xerrim

bar

Ca na Poeta

music

Carrer Major, 7

Telf. 64 65 29

Montuïri

L'AJUNTAMENT INFORMA



El proper dia 27 de maig se celebrarà la cloenda dels actes commemoratius del 7è Centenari de la proclamació de Montuïri com a vila reial

Els actes de cloenda del 7è centenari de la fundació de la vila de Montuïri programats per a dia 1 de maig es varen haver de traslladar a dia 27, degut al mal temps.

Per tal motiu l'Ajuntament, a través de la Comissió del 7è Centenari, ha organitzat la darrera excursió, emmarcada dins els itineraris pel nostre municipi per conèixer "Montuïri Tira-Tira", un dinar per a tot el poble i un concert amb el grup "Musica Nostra". La placa commemorativa d'aquest esdeveniment ja roman instal·lada en el monument que es troba en els graons de la Plaça Major.

Gabriel Cerdà "Rupit", Batle des Puig 2001

El passat dimarts dia 17 d'abril el Batle de Montuïri, Gabriel Matas, va cedir la vara de Batle a Gabriel Cerdà, qui es mostra molt emocionat pel nomenament i va agrair a tots el fet d'haver pensat en ell.

Jocs, truc, tella, bàsquet, futbol i comèdia per celebrar una vegada més les festes de Pasqua i la festa des Puig

Com a novetat important d'aquest any cal destacar que per primera vegada l'Ajuntament va concedir quatre premis a les quatre primeres parelles classificades en el campionat de Truc. D'aquesta ma-

nera s'ha aconseguit que la participació fos molt més nombrosa que en anteriors edicions.

Pel que fa al 7è Campionat de Tella la participació també fou molt important i la final, celebrada en el Puig de Sant Miquel, molt disputada. Va quedar finalment com a guanyador Bartomeu Verger, segon classificat, Bartomeu Bennassar i tercer classificat, Jaume Gomila. El primer i segon premi foren donats pel Restaurant Puig de Sant Miquel i el tercer premi, per l'Ajuntament de Montuïri.

Els més joves pogueren gaudir de la diada de l'esport celebrada com cada any al camp de futbol de Es Revolt. Aquest any participaren els equips Sant Alfons A i B de Felanitx, Espanya A i B de Llucmajor, Petra A i B, Santanyí, Sant Joan, Algaida, Escola Nova de Porreres i Montuïri A i B. Igualment es va celebrar una trobada de Bàsquet on participaren els equips de Montuïri, Campos i Santa Mònica. I com a novetat un triangular de bàsquet entre els equips de Montuïri, Drac Inca i De la Cruz. Tots aquests encontres foren organitzats per l'Ajuntament de Montuïri i el Comitè de l'Esport Escolar "Es Pla" amb la col·laboració de l'Ampa i el Club de Bàsquet de Montuïri. La companyia "Picadís Teatre" va posar la nota d'humor a la Sala Mariana presentant la comèdia "A ca magre... tot són puces"

Presentació de llibres durant aquestes festes de Pasqua

Dins el panorama cultural es varen realitzar diferents actes, com es el cas de la Presentació del Llibre dels Contes Guanyadors del IX Concurs de Conte Curt, a càrrec de Gabriel Janer Manila, l'entrega del Premi d'Investigació: Montuïri 700 anys i la presentació de la convocatòria del X Concurs Literari de Conte Curt. També es presentà el llibre de Joan Francesc March: "Estat de Coma"; i Joan Miralles i Monserrat va presentar el llibre "Montuïrers que han deixat petjada" a cura d'Onofre Arbona.

L'Ajuntament va fer una donació de cent mil pessetes per ajudar a Ruanda

A més de col·laborar amb la gelatada de solidaritat amb Ruanda organitzada per la Parròquia, l'Ajuntament va aportar la participació del grup "Tracalada" per animar la festa amb la ballada popular. I a més féu una donació de cent mil pessetes.

Arreglats els camins rurals

L'Ajuntament, en col·laboració amb la Cooperativa Agrícola de Montuïri ha arreglat els diferents camins rurals del terme. Les obres han consistit en posar grava a tots els camins.

Les celebracions pasquals ompliren de goig el mes d'abril

El passat abril es va desenvolupar a l'entorn de les tradicionals festes de Pasqua. Des del diumenge del Ram (dia 8) fins a la festa del dia del Puig (dia 17) passant per les celebracions de Setmana Santa i Resurrecció, hem viscut intensament uns dies de meditació i de goig. La processó de l'Encontrada, l'ofici i posterior concert de la Banda de Música a Plaça ompliren unes hores de gaubança. Tot això sense oblidar la representació teatral ni les competicions esportives, ni els certàmens de truc i de tella i altres.

Presentació de 4 llibres

Aquest mes d'abril, amb la festa del dia del llibre enmig, s'ha caracteritzat per la presentació a Montuïri de 4 llibres nous: Dia 6, "Montuïri, imatges d'ahir", per Joana M^a Palou; dia 16, el llibre del passat concurs de conte curt, per Gabriel Janer Manilla; dia 27, "Estat de coma", de Joan F. March, per Lleonard Muntaner; i ja dia 30, "Montuïrers que

han deixat petjada", per Joan Miralles i Monserrat. Cal destacar-ne l'afluència de públic que va acudir a les exposicions.

Patronat de Música

Dia 7 el Patronat de Música celebrà l'assemblea anual. (Els lectors en trobaran informació completa a una altra pàgina).



Durant el mes d'abril es presentaren 4 llibres nous. Fet inaudit a Montuïri. I encara se n'haurà presentat un altre dia 3 de maig. Moment de la presentació del llibre dels Contes Curts guanyadors del darrer concurs

Començament de la restauració del portal dels homes

Dia 18 varen aparèixer els bastiments per començar les obres de restauració del portal dels homes de l'església. A final de mes encara es notava poc la feina feta, però segons el rector el termini de l'acabament no serà llarg.

Festival de danses

A la Sala Mariana, la nit de dia 20, es va oferir un festival internacional de danses folklòriques. L'assistència fou minsa, però les exhibicions, excel·lents en tots els ordres.

Rafel Socias, reelegit president de la Federació de Balears

A l'assemblea celebrada el passat 28 a Cas Carboner, Rafel Socias Miralles fou reelegit President de la Federació de Persones Majors de Balears, per unanimitat, per 4 anys més, ja que en fa 8 que ho és. Hi assistiren unes 400 persones en representació de quasi tots els pobles.

Cloenda d'actes del 7è centenari

Dia 1 de maig, s'havien de concloure els actes commemoratius del 7è Centenari. Però degut al mal temps es varen haver d'ajornar al proper dia 27.

centre
d'anàlisis
biològiques
s.a.

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns, dimecres i
divendres: de 8'30 a 10 hores

Carrer l'Almoïna, 49
Porreres
Tlf. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació
Mútua, AXA-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut,
Groupama, L'Aliança Novomèdic...

Hotel Rural Es Figueral Nou
Es Pati de Montuïri
Restaurant

*Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de noces i banquets*

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

LLIBRE NOU

Montuïri, imatges d'ahir

De Guillem Fiol, Guillem Mas i Bartomeu Amengual

En aquest volum els autors han seleccionat una vuitantena de fotografies, introduïdes per una estampa del "Die Balearen" de l'Arxiduc Lluís Salvador. Es tracta de quelcom més que un recull ordenat d'imatges, perquè s'acompanyen de comentaris que glosen cada una de les obres des de punts de vista diversos, sia cronològic, històric, polític, social o etnològic, de manera que el conjunt constitueix una visió apassionada del

poble al llarg dels tres quarts de segle que van des de devers 1870 a 1952.

Els textos referits, excel·lents des del punt de vista literari, són bons de llegir. I les imatges, que donen títol al llibre, són en la pràctica totalitat fotografies, moltes d'elles anònimes, de dates diferents; tenen un molt interessant valor documental per quant són testimoni fidel dels canvis i creixement de la vila, de maneres de vida, de creences, festes i esdeveniments; retraten personatges i elements, tots els quals ens són propers d'una o altra manera. Un llibre que revela una part passada del nostre món i suposa un importantíssim llegat documental. Un treball, en definitiva, fet amb erudició, coneixement i estimació a la vila.

Joana M^a Palou

CARTA AL DIRECTOR

Calidoscopi

Li agrairia tingués l'amabilitat de publicar-la a la revista **Bona Pau**.

L'aspecte agradable de les figures harmòniques i de color que s'obtenen a l'agitar un calidoscopi, és fruit del model geomètric de miralls utilitzat i dels fragments de vidre de color dipositats en el fons del tub. La disposició del joc de miralls emprat és essencial, d'ell depèn que les simetries ens mostrin la integració de cada color en un mosaic fascinant i meravellós.

Alguns mitjans de comunicació empren la denominació de calidoscopi per donar nom a apartats d'opinió, on hi tenen lloc tot tipus de concepcions i sensibilitats envers a unes determinades temàtiques expressades de forma educada i respectuosa. La coherència, la pluralitat i el respecte en són la característica. Pens que la revista que vostè dirigeix hauria de reunir aquests trets, com també, els d'afavorir i d'incitar el contrast d'opinió i la reflexió. I sobretot ser integradora, pel simple fet de ser l'única que s'edita en el poble i que arriba a la majoria de les famílies.

Però sembla que a la seva revista els miralls del calidoscopi i els vidres de color distorsionen la imatge. No és possible que permeti que articles apareguts a la revista **Bona Pau** insultin i menyspreïn amb contes grossers a persones del poble i a un dels seus articulistes més brillants. Als articles se'ls ha d'exigir respecte, crítica constructiva, la recerca de les solucions als problemes i honestat per donar el to i color que toca. Els miralls s'han d'ajustar amb feina en equip perquè és la forma d'aconseguir l'objectivitat i la pluralitat.

Vostè disposa de recursos humans suficients i escriptors de talent amb ganes de publicar i escriure. El meu gran dubte és si vostè els vol aprofitar per aconseguir l'efecte calidoscòpic. Tal vegada no li interessa construir els cristal·lins mosaics de color on tot el poble es senti reflectit, i sí sembla que li interessa que predomini el seu color per damunt dels altres.

Montuïri a dia 12 d'abril de 2001.

Miquel Martorell i Fullana

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL



**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Taller mecànic Planxa i pintura

Constantino Ruiz González

C/ Ramon Llull, 46 • Tlf. 64 61 84 • Montuïri

CARTA AL DIRECTOR

Inconformisme

Sr. Director:

Fa un parell de mesos, concretament al mes de gener va sortir una informació a la nostra revista **Bona Pau**, fent referència als montuïrers que juguen a futbol al nostre equip de tercera divisió, i em crida l'atenció que així com dels jugadors se'n recordaven del nom, de l'entrenador, (varen passar olímpicament) no els va passar pels nassos passar-ne el nom, no l'anomenaren, com si fos un "aliè", bé, millor dit, a un "aliè" segur que li haguessin posat el nom, el cognom i el mal nom.

Jo vos diré qui és la persona que tingués molt que veure que l'any passat el nostre equip "pujàs" a tercera i que enguany faci una campanya mot digne dins aquesta categoria, a on els equips estan molts igualats i un dia ets a baix perdent un partit i el diumenge que ve ets a dalt guanyant. Bé, després d'aquesta introducció vos vull dir que l'entrenador és en GASPÀR SASTRE GOMILA, de pare i mare montuïrers. Senyor reporter, potenciem més "lo" nostre, tinguem més memòria i donem a cadascú el que li pertoca.

I, xerrant de futbol, he sabut que hi ha un cert desànim, i fins i tot "emprenyadura" dins els components de la plantilla de l'equip de 3ª divisió, per certes cròniques d'un reporter (esper que no sigui el de "Barrio Sésamo") del nostre poble que en ves de donar llum, dóna fum. A vosaltres vos passa pel cap com aquesta persona actua d'aqueixa manera, vos pareix que qualcú s'apedregui les seves pròpies teulades i es cerqui la enemistat d'un gran col·lectiu de gent que és la del futbol, és supèrbia?, és que no n'hi ha més dins el tinter?, que és?

A la crònica dels diaris del dilluns, resulta que quan guanya el Montuïri és per demèrits de l'equip rival, en lloc dels mèrits dels nostres, i quan perdem, ni vos n'ha xerro, fa "coiò". Si llegiu les cròniques dels altres equips fetes pels seus reporters veure que sense perdre l'objectivitat, sempre defensen i fan quedar bé els seus, per malament que ho hagin fet, encara que fallin un "penalti" en el darrer segon i es juguessin el partit, és el seu equip i li treuen les virtuts, no els defectes. Tan mal de fer, és donar una ditada de mel de tant en quant als nostres jugadors, al seu entrenador i a tots als que li van darrera? "Oïdo al parche"!

Sa Guineu Blava

S'Esbart des Pla celebra el seu 10è aniversari

El grup excursionista s'Esbart de Pla, el passat diumenge 8 abril va celebrar el seu 10è aniversari pujant i trescant a peu el voltant del puig de Randa A les 9 del matí, uns quaranta excursionistes, ens concentram al Dau. A les 9 i quart es dóna el sus amollant un coet. En cotxe ens anam fins al pintoresc llogaret de Randa, passat uns cent metres, a una esplanada que hi ha vora un alzinar, on hi aparcam el cotxes.

Caminam per la carretera asfaltada, a unes 500 passes, passam unes barreres prenem pel vell camí del monestir de Cura, un camí de ferradura que segons història hi arribava voltejant el puig. Corrent estones per vora un barranc i estones dins garriga sense dificultat arribam al santuari de Gràcia.

Seguim per amunt, sota penya-segats, entre pins, alzines i ullastres que segueixen i que envolten el puig. Tot i les dificultats i admirant la bellesa del roquissars on s'hi torben escletxes, grutes, enforinyalls, arribam a la cova del Mig Dia. Pren aquest nom perquè just a mig dia el sol arriba fins el fons. Just sullà, encara que incòmodes, descansam una curta estona i seguim grim pant fins arribar a un punt que per seguir endavant hem de pujar al cim del puig. Ens trobam just a l'indret d'antenes i radars. Correm unes cinquanta passes, trobam una mica de caminó, prenem per avall uns vint metres i ens tornam a trobar baix un roquissar, una estona de millor caminar i arribam fins el polvorí, una

galeria dins les roques on s'hi troben dependències o coves. Segons sembla fou excavada al temps del Moviment. Segurament es féu amb la finalitat de servir de refugi i amagatall d'explosius, però no s'emprà

Seguint la ruta ja ens trobam prop del monestir de Cura per la part de ponent i hi pujam. Descansam, un tragueig d'aigua i una taronja ens refresquen. Un poc descansats anam a visitar la cova del beat Ramon Llull, el mallorquí més universal. Davant la cova s'hi troba mutilada la seva estàtua, li manca el cap i part del pits. Aquí en Josep Oliver, en Pep de Maià, un admirador i estudiós del Beat, d'assegut al replà que hi ha al peu de la mutilada estàtua, va donar explicació de la seva biografia i del gran escriptor realçant i nomenant les obres que va deixar escrites. Segons en Pep en compten 243 de segures i segurament en va escriure més. D'entre les quals destaca Blanquerna i un llibre de 365 pomes, un poema per cada dia de l'any.

S'ha fet gran dia, ja estam prop de migdia, empenem la dificultosa davallada per un rossegall de macs i pedres, però anant estones de grapes de cul enrera i aferrant-nos allà on podíem, pels ullastres, estepes, mates, càrritx i allà on trobaven aferrall i arribam a la carretera. Ens esperam que no en falti cap. Quan hi som tots en cotxe, cap a Son Mut per dinar. Allà, com ja és costum, no hi mancà festa a voler.

Sion Nicolau

Adrogueria i electrodomèstics

Antoni Mayol

Reparacions

25 anys d'experiència

Plaça Major, 10

Tif. 971 64 62 50

Montuïri

Patronat de Música

Informació sobre l'assemblea

El passat 7 d'abril es convocà l'Assemblea Ordinària del Patronat de Música per informar als socis i a les sòcies del moviment econòmic de l'any 2000, de les activitats realitzades i per renovar part dels membres de la Junta Directiva.

El tresorer, Gaspar Socies manifestà els equilibris fets per la tresoreria per ajustar el balanç ja que l'Escola de Música requereix un esforç econòmic important perquè els doblers que recapta el Patronat, incloses les subvencions institucionals, no són suficients.

Quan a les activitats realitzades el President, Mateu Rigo, recordà el cicle de "Cultures del Món"; el conveni amb l'Auditori de "Sa Màniga"; la municipalització de l'Escola de Música -amb titularitat de l'Ajuntament i gestió del Patronat- el procés de la qual fou explicat per en Gabriel Miralles; la incorporació dels instruments de flabiol i tamborí; el ball de saló; l'emotiu homenatge als músics i a les músiques majors de 50 anys; la cessió de material informàtic per part de

la Conselleria d'Indústria, de Sa Nostra i de La Caixa; així com els projectes de creació d'un grup de teatre i l'organització d'algun viatge de caràcter cultural.

En Miquel A. Bisbal informà de la constitució de l'Equip Directiu de l'Escola de Música i de les actuacions del Conjunt Instrumental, així com de les classes de guitarra i de violí.

En Joan Mesquida, com a representant de la Banda, informà de les actuacions d'aquests dos darrers anys i del viatge a Roma on oferiran un concert en presència del Papa a la Plaça de Sant Pere, el proper mes de juliol.

En Rafel Amengual en nom de la Coral, sol·licità saba nova per a la Coral i alabà la tasca del seu director, Vicenç Joan.

De les activitats de s'Esbart des Pla en féu relació en Guiem Nicolau esmentant també la celebració del desè aniversari com a grup excursionista, el viatge de quatre dies per l'illa de Formentera i la futura publicació d'una guia de passeig pel terme de Montuïri.

Quan a l'elecció dels nous membres es presentà com a candidata na Francesca Bauçà. En Mateu Rigo i na Jona M. Fiol es tornaren a animar. Tots tres foren elegits. Com a suplents es presentaren na Coloma Garau, en Guiem Morlà i en Guiem Nicolau.

En una reunió posterior la nova Junta Directiva elegí els càrrecs essent en Mateu Rigo, president. En Gabriel Miralles, vice-president. N'Antònia Arbona, tresorerera. Na Joana M. Fiol, secretària. Na Francesca Bauçà i na Magdalena Pizà, vocals. Es crearen també les comissions de: Economia, Activitats Culturals, Activitats Musicals, Relacions Institucionals, Relacions amb l'Escola de Música.

La Directiva va acordar reunir-se cada mes i es va decidir fer una campanya de captació de socis i de sòcies orientada a recaptar fons per les activitats de la Banda i de la Coral. Per tant des d'aquestes línies volem fer una cridada a totes les persones interessades en ser socis del Patronat de Música de Montuïri per col·laborar en el finançament de les activitats de la Coral i de la Banda.

Junta Directiva del Patronat



veterinaris
m o n t u ï r i

Camí de Ca'n Tamos, s/n
07230 - Montuïri
Tel./Fax: 971 64 66 49
clivetmontuiri@airtel.net

Clínica Veterinària

- medicina general
- vacunacions
- cirurgia
- raig X
- ecografia
- animals exòtics
- perruqueria
-

CONCERTAU HORA

Després de 14 anys, Raimundo Arbona ha deixat la presidència local del Partit Popular, si bé continua com a primer tinent de batle

Alguns dirigents de les formacions polítiques amb representació en el Consistori local han manifestat el seu desig d'expressar mitjançant Bona Pau els respectius punts de vista. I nosaltres, amb tota intenció, preferirem ajornar fins a la meitat de la legislatura per complaure la seva intenció. D'aquesta manera i a més de satisfer un anheli, els lectors sabran el què es cou, sinó dins el partit, sí en l'interior d'aquestes persones que mitjançant la seva dedicació política aspiren conduir o col·laborar des de la seva parcel·la els destins de Montuïri cap a una millor convivència.

Hem volgut començar per Raimundo Arbona Massanet, tot i que ara ja no és el president de la Junta Local del Partit Popular. Ho fou durant 14 anys i va cessar a començament d'any, segons publicarem a l'edició del passat febrer.

- A què es deu la teva retirada de president de la Junta Local del Partit Popular de Montuïri?

- Al llarg del mesos de novembre, desembre i gener s'havia de renovar la Junta Local de tots els pobles i, naturalment, la nostra també. Senzillament no em vaig presentar per dos motius: perquè trobava que havíem de donar pas a la gent més jove i perquè ja duia 14 anys de president de la Junta Local del Partit Popular; i, per altra part, crec que és temps suficient ocupant aquest lloc.

- Quina valoració feries del teu càrrec al front del Partit Popular durant aquests 14 anys?

- Ja que m'has fet aquesta pregunta et puc dir que els fets canten. Quan vaig ésser elegit President del Partit Popular governàvem a l'Ajuntament en minoria. El Partit Popular tenia 5 regidors, el PSOE 3, el PSM 2, i el CDS, 1 regidor. El meu repte principal fou, que el Partit Popular pogués governar amb majoria absoluta, és a dir, tenir 6 regidors i no haver de dependre de ningú per governar, per poder dur endavant el nostre projecte sense "traves" de cap casta. De llavors ençà i fins el dia d'avui el Partit Popular ha guanyat per majoria absoluta totes les eleccions que hi ha hagut en el nostre poble, tant si han estat municipals, gene-



rals, autonòmiques o europees. Crec que tant jo com la meua junta hem complit el nostre primer objectiu. Altres reptes han estat l'afiliació al Partit Popular, hem duplicat els que teníem. La feina feta tant per mi com la de la meua junta, ha estat la de fer campanya electoral constantment, el dia a dia, no deixar res a la improvisació, no esperar un cop de sort per guanyar unes eleccions per governar el poble de Montuïri. Amb una paraula fer feina i estar en contacte continu amb la gent del nostre poble i saber què és el què volen i com ho volen.

- Què en penses dels partits polítics i dels polítics que estan a l'oposició?

- Dels partits polítics poca cosa puc dir, ja que en el nostre poble més que del color del partit polític, el què el montuïrer valora es la persona i no el partit al qual pertany. En quant a les persones, puc dir que totes les que han estat a l'oposició durant el meu mandat, tenen i mereixen tot el meu respecte, per "enemics" polítics que hàgim estat. Són persones com jo, que volen el millor per al nostre poble. El què ens pot diferenciar és com veim les coses des de l'òptica política i també les nostres prioritats.

- I dels teus companys de partit?

- Bé; això és una pregunta que hem tocat el "coret". Al llarg de la meua vida política han passat moltes persones prop

de mi; unes entranyables, per cert qualcunes ja no són entre nosaltres, com en Miquel Fiol Company i en Pep Mas Sastre, entre altres. Altres que sempre han estat molt a prop de mi, com la secretària de la Junta Local, na Joana Maria Bennassar Gomila, amics i companys feels com en Miquel Cardell Mayol, en Francesc Mas Fullana, en Pep Miralles Xamena, en Mateu Fiol Jordà, en Biel Matus Alcover, les "chicas del PP" na Maria Manera Gomila i na Maria Arbona Verger. I altres moltes persones que m'és impossible esmentar perquè ompliríem pàgines. Tenc una imatge molt entranyable de totes aquestes persones i moltes més que sempre han col·laborat amb mi, durant aquests 14 anys.

- Hi ha hagut canvis dins la teua vida com a regidor, ja que fa poc duies la regidoria de Cultura, Patrimoni i Educació. Podries dir per quin motiu hi va haver aquest rellevament?

- L'explicació és molt simple, des del moment que va entrar de regidora na Maria Verger, que és Professora d'EGB, el canvi era evident, ja que és una persona amb moltes ganes de fer feina i uns coneixements exhaustius damunt la matèria. Per tant la meua decisió va ser deixar aquesta regidoria i estic convençut que el poble guanyarà amb el canvi. De totes maneres, na Maria té ben clar, que si em necessita per qualsevol cosa damunt aquests temes, estic a la seva completa disposició.

- A partir d'ara, què penses fer?

- Faig comptes seguir en la meua feina com a primer tinent de batlia i dedicar-me a la meua regidoria de Turisme, tenint present que a un poble d'interior, com Montuïri, han de tenir coratge per dedicar-se a aquesta comesa. Però tenc un bon projecte que vull dur endavant: els propers mesos es començarà a dibuixar aquest aspecte turístic del nostre poble. Confii tenir temps lliure per dedicar-lo a diverses activitats que m'encanten, com caminar, llegir, cinema, ball de saló, caçar, viatjar i em deix el més bo pel fi que és: tenir més temps per dedicar-lo a la família.

O. Arbona

Antoni Mayol Jaume "Caragol"

Els temps de la seva joventut eren difícils, si bé ara desitja "de bon de veres un futur millor per a les noves generacions"

Té bona memòria. A més, quan t'explica o conta alguna història, algun fet ho fa amb tota casta de detalls. Al nostre entrevistat li agrada anar pel món amb la veritat per davant i sense fer mai dues tires de potades. Ens referim a Antoni Mayol Jaume. Explica les situacions, expressa la seva opinió i conversa d'un mode categòric. A aquestes opinions les defensa amb fermesa. Dotat d'una gran seguretat amb ell mateix, hem d'afegir que té els peus ben plantats en terra. Pràctic cent per cent. Amb breus línies, així l'ha vist l'entrevistador.

En Toni "Caragol" va néixer el 16 de març de 1919. Varen esser nou germans: Pereta, que morí molt nina. Després nasqué una altra germana que també es digué Pereta; llavors Toni, Biel, Joan, Rafel, Miquel, Tomeu i Mateu. "Per acabar de fer es pa bo", la seva mare fou la dida d'un nin i una nina. Llavors les coses eren així; avui diríem que és impensable. En deixam constància perquè el lector es faci càrrec d'aquell món de llavors, de les circumstàncies i el mode de ser dels nostres avantpassats. Es casà el 28 d'agost de 1947 i té dues filles ja majors i casades, i també tres néts i dues nêtes.

- On vares anar a classe quan eres nin?



- Vaig anar a classe poc temps –ens diu–. Després d'haver anat a Ca ses Monges i fet la primera comunió, als set anys, em passaren amb el mestre Carbonero, que donava classes damunt el celler de Can Ferrando. Hi vaig anar un any, però els anys següents, que ja feia feina, vaig anar a escola els vespres amb l'amo en Joan "Vermei", amb l'amo en Joan Rossinyol –el padrí d'en Biel des Dau–, amb el caporal Rua i amb en

Tomeu "Doia". En aquest temps jo ja estava llogat i de dia feia feina.

- Per començar, on et llogaren?

- Als vuit anys em llogaren a Son Coll amb l'amo en Miquel "Punta", un any. Després a Son Moià, aquí cinc anys; llavors amb l'amo en Miquel "Volland", al molí des Fraret, un any. Havíem arribat al 1931. Tot seguit a Can Socies, amb l'amo en Biel, tres anys; i estàvem damunt 1933. D'aquesta possessió vaig anar a Son Castelló (antiga possessió de Palma on avui hi ha el polígon amb aquest nom), amb l'amo en Joan i l'amo en Jaume de Son Estaca durant uns tres anys...

En aquests moments l'entrevistador comença a pensar que tornam pels mateixos i vells camins tantes vegades trepitjats en anteriors entrevistes. Per tant, interrompem en Toni per preguntar-li:

- Feres el servei militar?

I aquí ve la sorpresa. Ens embarca dins el món de llavors, el que s'iniciava el 1936 i continuà fins avançat els anys 1940. Es gira cap a l'entrevistador preguntant:

- O no saps que em va passar?

- No. Però si ens ho dius ho sabrem.

Dóna una estiradeta a la cadira on seu i posant els colzes damunt la taula comença la seva història:

- L'any 1937, estant encara a Son Castelló, em cridaren a files. Em destinaren a Infanteria, amb el novè batalló de Campos, on també hi férem la instrucció. Poc temps després hi va haver un sorteig per saber quin batalló havia d'embarcar el primer (n'hi havia d'altres) cap a la Península. El meu batalló fou un dels que havia d'embarcar. Després havien de sortir tres batallons més.

En Toni s'atura en el relat per continuar tot seguit.

- Mentrestant vaig saber –ens diu– que un oficial del meu batalló l'havien canviat de destí i no embarcava. Vaig pensar en cercar una combinació per evitar també jo l'embarcament. Dies després, així com vaig poder, llavors era di-

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

fícil desplaçar-se, partesc cap a Palma a parlar amb una persona molt influent, que coneixia. Aquest senyor m'aconsellà que a les properes convocatòries per ascendir a "cabo" em presentàs. Així ho vaig fer. Surt aprovat, em posen el galons de "cabo" i em destinen al 7è batalló de Palma. De moment no vaig haver de partir cap a la Península.

- Sembla que la cosa funcionava -comentam-.

- Espera un poc -ens contesta-. Estant a Palma surt una ordre o disposició en què anul·laven o llevaven els galons a tots els oficials, sergents i "cabos" que suposadament no eren de confiança. Vaig quedar sorprès, perquè també m'hi incloïen a mí. Va durar bastants de vespres que no podia dormir. Jo no m'havia ficat mai en política. Estàvem en ple "Moviment" i la situació era delicada i perillosa. Era ver, sí, que havia estat soci de la societat d'esquerres; més que res, però, per divertir-me i passar el temps. Dins la societat hi havia música de discs, feien teatre, conferències... i això era molt interessant. Però amb política activa mai m'hi vaig posar.

- L'assumpte es complicava. Com acabà aquest estat de coses?

- No acabà així. Ja sense galons m'entregaren a la Guàrdia Civil. Érem un grup que estàvem a la Misericòrdia, i des d'aquest lloc ens dugueren al quarter del Carme enmig de soldats armats. En aquest quarter feren tres grups: a un el dugueren a Lluc, l'altre, a Aucanada (Alcúdia) i el tercer, al que jo pertanyia, ens varen dur a Albarcutx (Pollença), camí de Formentor. Albarcutx resultà ser un camp de concentració. Una vegada haver arribats ens feren formar. El tinent que havia vingut amb nosaltres ens explicà en castellà el motiu pel qual ens havien duit allà. Perquè no hi hagués mal entesos, vingué després un capità que en mallorquí ens digué que el nostre confinament a Albarcutx era degut que en els nostres pobles respectius havien donat mals informes de nosaltres. Vaig romandre de pedra.

- Què féreu allà?

- Allà el nostre treball era reformar el camí vell i fer una carretera nova. Es tractava de picar tot el dia. Estàvem sota la vigilància de l'Exèrcit, la Guàrdia Civil i la Falange. Ens donaven les ordres a cop de "pito". Xerraven molt poc amb nosaltres, només per manar-nos feines.

- Sabien noves de tu, a ca teva?

- La meua família vingué un dia a veure'm, però per no esser diumenge no la deixaren passar. Jo els vaig veure a un centener de metres enfora i vaig alçar un braç, saludant-los. Un dels qui ens guar-

daven em pegà un cop i vaig caure en terra, mentre em demanava a qui saludava. "A mon pare i a mu mare", vaig dir. "Aquí no hi ha pares ni mares; per amunt", em digué. Més endavant els meus familiars vingueren a veure'm en dies de visita i els deixaren entrar.

- Estigueres molt de temps en aquest batalló de càstig?

- Veuràs. Un píc al mes venien a demanar voluntaris per anar al front de guerra. A canvi, la tara política quedava esborrada i et retornaven el galons. La gent poc a poc anava sortint, acudint a la cridada mensual de voluntaris. El que interessava de veres era abandonar el camp de treball forçat.

- Éreu molts els qui treballàveu allà?

- Érem un dos-cents, almanco, i no era gens alegre. A vegades ens feien formar, en triaven uns quants i se'ls en duïen. El sendemà els tornaven. La nostra preocupació era grossa. Arribà un moment en què, venint a cercar voluntaris vaig arribar a quedar tot sol al meu grup. Un vespre, als pocs que quedàvem ens comunicaren que rebríem notícies. La preocupació augmentava per moments. Què voldríeu? Fou una sorpresa i grossa: ens digueren que quedàvem en llibertat. El sendemà sortiríem, però el mateix dia ens havíem de presentar al quarter del Carme i a la caixa de reclutes. A mí em passaren a Artilleria, destinat a Son Orlandis i més tard a Son Banyà.

- Altres detalls d'aquell temps?

(Continua a la pàgina següent)

Ortopèdia MANACOR



**Àngel
Ascaso
García**

**TÈCNIC
ORTOPÈDIC**



Plaça Rector Rubí, 3
Tlf. 971 552 614
Fax 971 462036
07500 Manacor

Area de servei Ses Jardines

Estació de Servei

Mini-Market • Rentat de cotxes

Bar Restaurant

Berenars • Cuina casolana

Carr. Palma-Manacor Km. 29'3 • Tlf. 971 64 61 46 • Montuïri

(Ve de la pàgina anterior)

– Sí. A ca meva vàrem arribar a ser tres germans que servíem a l'Exèrcit. Segons la llei en podia sortir un, i m'amollaren a jo. Més endavant em feren incorporar altra volta, perquè les normes havien canviat: era necessari que fossin quatre germans els incorporats per amollar-ne un. Poc temps després es va haver d'incorporar el germà Rafel; ja érem quatre i sortí el germà Biel, que feia dos anys estava al front de guerra. Quan em llicenciaren a mi, estant a Son Banya, havia estat incorporat del 1937 al 1941, inclòs els sis mesos de camp de treball.

– Això, Toni, és una aventura.

– Sí, però gens agradable, i encara no he acabat...

– Som tot orelles.

– Estava fent feina a un hort de Sant Jordi i vaig decidir presentar-me a uns exàmens de caminer. Ens trobàvem dins els anys quaranta i necessitava les firmes del batle, el cap de Falange i un certificat militar. No et pots imaginar les "pegues" que vaig tenir per aconseguir-ho. Per abreviar et diré que vaig haver de recórrer al cap de Falange de Palma, que em firmàs un dels documents.

El qui escriu també abreviarà. Per tant direm que en Toni aprovà els exà-

mens de caminer. Durant uns 40 anys va pertànyer a Obres Públiques. Tengué la llegua Palma-S'Arenal (4 anys). Ja capatàs, Estallencs-Andratx (10 anys). Després Montuiri-Sancelles-Santa Maria. Lleven destinacions i posen brigades. Ell tenia una brigada. Els deu darrers anys va ser l'encarregat del taller de fabricació d'Obres Públiques.

– Abans també havia fet feina amb la brigada del tren. Jo sempre he fet feina per altri –ens diu_.

– Després de tot el que ens has contat i ara jubilat, com passes el temps?

– Mira: vaig una estona al cafè, trull un poc dins les nostres finques, atenc les feines de casa...

– Has sortit de viatge alguna vegada?

– Oh! Moltes. Mira: he estat a Londres, París, Roma, Venècia, Montecassino, Brussel·les, a Holanda... D'Espanya conec entre altres ciutats Madrid, Barcelona, València, Sant Sebastià, Santander, Bilbao, Canàries, el País Basc...

– Es nota que tens bona cama. Pots donar-nos una opinió del món d'avui, per favor?

– Manca serietat i ordre.

– Una qualitat imprescindible en una persona?

– Ha de fer les coses ben fetes.

– Com era i com és avui la gent?

– Llavors les persones eren molt senceres. D'avui no opín.

– Enyores el passat?

– No... I més tenint en compte el que t'he contat. Els temps passats varen ésser difícils, especialment durant la guerra civil i els anys 40. Desig un temps millor per a les noves generacions.

El nostre entrevistat, ho hem dit abans, ens ha sorprès portant-nos per camins que no esperàvem. Hem retrocedit 60 anys dins el temps. Ha tengut coses per contar. Conèixer la història encara que només sia la història local, ens ajuda per no caure en les mateixes equivocacions. Es diu que el poble que no coneix la seva història corr el perill d'haver-la de repetir. La història de què ens ha parlat en Toni no s'hauria de repetir mai més.

Miquel Martorell Arbona

OMEGA

Cindy Crawford's choice

★
New Constellation

OMEGA
The sign of excellence

Joyeria Fermin

Empeltada a l'entorn del Campanar des Moros

Aprofitant que estàvem en bon temps per fer empelts, els alumnes del curs de sembra, poda i empelt organitzat per la Mancomunitat des Pla, la darrera setmana del passat mes de març, que era lluna nova, varen empeltar de diferents castes d'olives els ullastres del voltant del Campanar des Moros. Cal remarcar que segons vells pagesos, i a més els tècnics en agricultura i enginyers agrònoms hi estan d'acord, els empelts s'han de fer quan la lluna està en quart creixent.

Per veureu de prop i escriure sobre el tema, el dia de la dita empeltada vaig anar a passar una estona amb aquest estol d'aficionats a l'arboricultura i de pas escoltar una estona les explicacions, tant teòriques com pràctiques del mestre, que en aquest cas era Gaspar Sociés Mora, tècnic agrícola, i funcionari de la Conselleria d'Agricultura.

Avui en dia es fa difícil trobar un bon empeltador; per tant allò millor és saber bé com s'han de fer les podes, sembres, empelts tant si hom vol dedicar-se a aquest treball com a professional com si un vol atendre als arbres que es tenen en propietat.

Se n'empeltaren uns quant amb la modalitat de "muda per la pell". Per fer-ho amb aquest procediment, tallada la branca, allà en el punt convenient dels cap serrat tirant per avall, es fa un tall a la pell i vertical, d'entre 5 i 8 cm, s'hi col·loca ajustada la muda entre la pell i la fusta i es ferma. Permet fer-ho amb aquesta modalitat perquè la saba està en marxa i la pell se separa amb facilitat de la part llenyosa. Amolla, diuen els empeltadors.

Uns quants ullastres s'empeltaren amb el sistema de xapar la soca; també es diu de pua dins la soca. D'aquesta manera, una vegada tallada la branca amb concievement, amb una eina adient es fa un xap el mig i si fica una o dues mudes i just a la vorera. Si la branca és d'un considerable gruix estreny la muda i no cal fermar, Ara bé, per mes seguretat millor sempre fermar bé amb cordeta o cinta de plàstic.

Als més prims s'empeltaren de la modalitat coneguda com a "de cadell o a l'anglesa". Per fer-ho la muda ha d'esser del mateix gruix que la branca que l'ha de portar. Per tant, solament es pot fer als arbres joves o a branques primes d'un gruix com al dit gros de la mà.



Es talla igualment muda i branca amb un tall inclinat com a falca, s'ajunten ambdues i es ferma ben fermat.

Hi altres maneres de fer empelts, com es d'aproximació, d'escutet, de endinsada, de corona, de placa, de canutet... De totes maneres per fer un empelt ben fet es requereix una certa pràctica i destresa. Començant per elegir les mudes fer els talls llisos, nets i tot ben ajustat i fermat.

Tot i que la majoria dels arbres hagin acabat la seva dormida hivernal i sembli que el temps que ens trobam és un poc tard, pel mes d'abril encara es poden fer empelts de nombrosos arbres, ja que es donen les condicions necessàries per ob-

tenir bons resultats, sempre que tenguem la muda ben guardada.

Segons el mestre, és igual si l'arbre ha acabat la son, ha d'esser la muda que encara ha d'estar dormida, vull dir sense treure. Per tant, per empeltar segons quins arbres com són pruneres, magraners, pereres, pomeres i altres arbres que hagin tret fulles, s'han de tenir mudes collides amb antelació i guardades a bon lloc i s'han de collir en lluna vella. Es poden guardar embolicades amb un pedaç humit dins una bossa de plàstic i dins la gelera o bé s'enterren dins arena o terra humida; d'aquella manera no es mustien. D'olivera fins a mitjan abril es poden agafar mudes sense necessitat de tenir-les guardades.

Mentre estava escoltant el mestre i veient la feina, un alumne, en Guillem Nicolau, estava acotat empeltant un garanyer de nesplera. En to un poc somnolenc li vaig dir: "Guillem: i que aferrarà aquest empelt que estàs fent a l'anglesa?" Acaba l'empelt, s'aixecà; em mira tot seriós i em digué: "Aferrarà i bones nesples farà, ja que les mudes són d'una nesplera que tenc a son Mut i són grosses i dolces".

El garanyer és un arbust silvestre que creix per voreres mal arranades, dins erms i garrigues i la nesplera és l'empelt que millor hi aferra. Segons el mestre també hi tenen afinitat i hi aferren bé els codonyer i perera. El mateix vaig dir als altres que empeltaren oliveres i em desafiaren a posar missions que tots aferrarien. Quan els vaig veure tan segurs de l'èxit de l'empeltada no vaig anar de ferlos la contra.

Sion Nicolau

BAR - RESTAURANT

Can Miquel

Menú diari i a la carta
Hamburgueseria i Pizzeria

(Dimarts tancat)

Carrer Palma, 194

Tel. 971 64 62 04

Montuiri

Un personatge singular

Na Francinaina de sa Rectoria

Per espai de més de 30 anys (1920-1951) fou la criada de la rectoria

Francinaina Lliteres Ripoll, ben coneguda dins Montuïri per na Francinaina de sa Rectoria, era natural de Porreres. Els seus pares foren en Sebastià Lliteres Font i na Francinaina Ripoll Soler. Feien de sabaters i els conceixien amb el malnom de L'Obra.

Na Francinaina, la seva filla, tenia estudis, era persona de molt bon estil, caràcter agradable, bona imaginació i el sentit de l'humor mai no li mancà; sempre estava disposada per alegrar la rotllada amb les seves gràcies, però per damunt de tot, era una dona pietosa i tenia ben clar l'oportunitat dels moments i de les circumstàncies. Per això no és d'estranyar que don Gori, qui amb el temps seria rector de Montuïri, aconsellat per les monges de Porreres cercàs na Francinaina per fer companyia a la seva germana Maria quan deixava el poble per anar a predicar.

Don Gori, que va venir com Ecònom

de Montuïri l'any 1917, quan tenia 40 anys, més tard va prendre part a les oposicions a Rector de Montuïri; les guanyà i l'any 1920 ja va actuar com a rector. Aleshores es va instal·lar aquí amb la seva germana Maria i na Francinaina, que fou la criada de la rectoria. Aquesta, per espai de poc més de 30 anys, fins el juny de 1951 en què morí don Gori, estigué a Montuïri.

Per aquells temps a les rectories hi havia molta més feina que no en l'actualitat. En motiu de la novena de Sant Antoni, la quaresma, quaranta hores, set diumenges a Sant Josep, Sant Bartomeu i altres festes, venien els predicadors i romanien a la rectoria. Tot això suposava parar llit i taula, i sobretot el trull era gros els dies de la visita pastoral preparant les degudes atencions al Bisbe i als seus acompanyants. Na Francinaina sempre en sortia ben lluïda en tot. I així, els vespres, quan hi havia predicador, si qualcú anava a la rectoria sentia una olorreta de sopes escaldades que embalsamava; o uns escaldumets que qualsevol se n'hagués fet un llepadits. I és que na Francinaina era una cuinera exquisida i encara a certes cases de Montuïri es fan les panades i els rubiols amb la recepta de na Francinaina de sa rectoria. Fins i tot amb motiu de les festes, les veïnades la cercaven per mirar si les coques eren toves.

Tenia un bon grup d'amigues amb qui passava el temps: n'Antònia "Paulina" i "S'Escolana", entre altres, i de tant en tant feien qualche bunyolada per alegrar la reunió. Cada any amb "Sa tia Xiva" anaven a la fira de Porreres. Per altra part, li agradaven molt les "títeres" i amb altres conegudes seves hi anava, reia molt, tant que els pallassos li feien una profunda capada.

Na Francinaina era una espècie d'Àngel de la Guarda de la casa i a la vegada una bona madona. Sabia tenir-ho tot ben a punt, tant si es tractava d'atendre els predicadors com per fer cas a unes amigues de na Maria, la germana del Rector, que eren d'Eubenyà i solien venir a Montuïri per Sant Bartomeu, per veure la revetla.



Mort el Rector, passava llargues temporades a Montuïri, a can "Matxo", a Porreres i a Ca'l senyor Ignasi Moragues de Santa Maria. Tenia una germana a França i un nebot que l'apreciava molt. Venia de tant en tant i li deien en Tomeu de sa Rectoria.

Després d'haver mort el Rector, na Francinaina, llavors abandonà la Rectoria, on hi havia passat la millor part de la vida i romania llargues temporades a can "Matxo", a Montuïri, a Ca'l senyor Ignasi Moragues de Santa Maria, i a Porreres.

Morí en la pau del Senyor el 20 de gener de l'any 1973 a la residència de Porreres.

Martí Ferrer Sampol

confio en
nòmina viva

ABRIL
Dimecres

1

Tanqui els ulls i
imagini's que cada dia és
primer de mes.

GENT DE CONFIANÇA

"SA NOS TRA"
CAJA DE RESERVA

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Satisfacció no dissimulada

Era l'any 1949 quan es féu aquesta foto i encara que ja hagin transcorregut 52 anys les fesomies no han canviat tant com perquè no sien identificades.

Les tres jovenetes dretes, esperen el moment del dispar de l'objectiu, col·locades de tal manera que surtin bé.

Les altres tres i fins i tot l'infantó, gojoses amb la petita, de mesos, no hi caben de satisfacció.

A les tres dretes les hem reconegudes com n'Aina Llevó, n'Aida Rosselló i na Catalina Mestret. I les assegudes, na Prudència Mestret, la seva filla amb bolquers (avui farmacèutica), na Joana Rua i una lloritana



Records d'infantesa

Un "Bon Jesús" desconegut

En el meu temps de joventut, ja fa més de 50 anys, a l'església, l'horabaixa del diumenge de Rams feien els dotze sermons i quasi sempre venia un predicador extern. I quan era al començament de les 12 estacions sortia de dins la sagristia el Bona Jesús portant la creu, encarnat per un home del poble, el qual era acompanyat a cada costat pels dos lladres: el bo i el dolent; els quals vestien de caperutxes com a les processons de Setmana Santa. El Bon Jesús cobria el cos amb una túnica fins als peus i la cara, amb una llarga i tan atapeïda cabellera que no se li veia el rostre. Davant hi anava un jueu, el qual amb una corda l'estirava i més endavant sortia el Cirineu que també li ajudava a

portar la creu.

Devia ser el 1948 en què jo vaig desenvolupar el paper de bon o mal lladre (no ho puc assegurar). El que feia de Bon Jesús era mestre Pep Pomar "Llauner", que vivia damunt el Pujol, davant ca sa Porrerenca, el qual tenia una esparteria. Però aquest no volia que ningú sabés qui era el Bon Jesús, si bé, naturalment, l'escolà —que aleshores era l'amo en Sion Fiol "Putxo"—, que ho sabia, a mi em va confiar, amb gràcia i espontaneïtat, qui era el Bon Jesús. I, com és de suposar, no vaig poder estar sense posar-me a riure i dir-ho i comentar-ho amb l'altre "lladre", que era en Miquel Miralles "Queló" (un germà del capellà) i també amb el que estirava

la corda de davant, que era en Vicenç Mayol "Xiu", qui ara viu a França.

Mestre Pep "Llauner" era de molta més edat que nosaltres i durant els passos i d'amagat rèiem, i en Vicenç "Xiu" estirava amb més força que no calia, la corda. I així va transcórrer tot el temps de la funció, però possiblement ningú dels feels va saber qui era el Bon Jesús.

Una vegada haver acabat el Via Crucis mestre Pep "Llauner" va desaparèixer tan ràpid i d'amagat que ningú no va saber com ni per on, però indubtablement ell se n'anà sense sospitar que ningú va saber de la seva persona.

Als pocs dies, el Dijous i Divendres Sant, tot el poble ho sabia i se'n feien els més controvertits comentaris, ja que dins Montuïri mestre Pep "Llauner" era tengut per un personatge singular.

Relatat per Bernat Pizà

El poblat talaiòtic de Sabor

La primera planimetria del jaciment Aproximacions al significat del topònim

Quan es parla de la prehistòria de Montuïri és habitual recórrer a dos jaciments arqueològics tradicionals, típics i tòpics: *Son Fornés* i *Es Campanar des Moros*, no per ben coneguts menys importants.

Però el patrimoni arqueològic de Montuïri, pròxim ja al centenar de jaciments catalogats, és d'una gran varietat i riquesa, amb un ventall cronològic que abraça des del 2000 abans de la nostra Era, fins ben entrada la dominació islàmica.

Com a conseqüència de la campanya de prospecció que veng realitzant des de fa un any; amb la col·laboració de l'Ajuntament de Montuïri i l'assessorament de l'equip d'arqueòlegs del *Molí des Fraret*; avui vull presentar, gràcies a l'amabilitat de la redacció de **Bona Pau**, la primera planimetria d'un d'aquests importants i no tan coneguts jaciments de Montuïri: el poblat talaiòtic de *Sabor*.

Desgraciadament, aquest jaciment, conegut d'antic, ha estat tractat en els inventaris i catàlegs anteriors molt superficialment, quasi de passada.

Josep Mascaró Pasarius ho va arreplegar en els seus "*Monumentos Prehistóricos i Protohistóricos de la isla de Mallorca*" en 1967 amb el número 02-X-0781, indicant que es tractava de "*restos prehistóricos de insegura clasifi-*

cación por su ruinoso estado o por hallarse ocultos por piedras amontonadas posteriormente, tierra, vegetación espesa, edificios modernos, etc.", dient, quant al seu estat de conservació, que era: "*muy malo, sólo puede identificarse por la presencia de algunas piedras de su hilada basamental o bien presenta un montón disforme de piedras, por lo que su reconstrucción es imposible,*

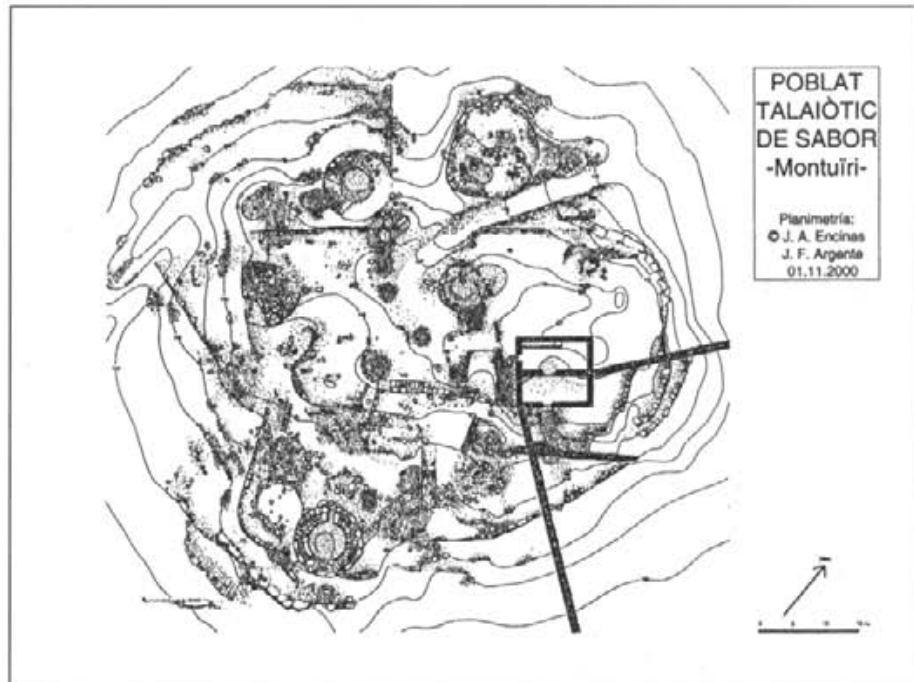
aunque en algunos casos puede hacerse el levantamiento planimétrico".

Recentment, Gabriel Pons Homar en la seva obra "*Anàlisi espacial del poblament al pretalaiòtic final i al talaiòtic I de Mallorca*" parla del "*Talaiot de Sabor amb algunes construccions que ocupen gairebé la totalitat del promontori*".

Durant el mes de setembre del passat any, vam estar realitzant la primera planimetria del conjunt talaiòtic de Sabor. I aprofitant aquestes notes, voldria agrair des d'aquí, l'amabilitat del seu propietari, Biel Camps, per les seves orientacions i ajuda perquè poguéssim desenrotllar la nostra tasca; que pot fer-se extensible, i és de justícia fer-ho, a tots els propietaris de les finques que hem visitat i que tan bé ens han rebut: *Son Company, Son Palou, Son Toni Coll, Son Costa, Maià, etc. etc.*

Des dels primers moments varen comprendre el per què fins ara no s'havia realitzat una planimetria completa del lloc. A banda del degradat del conjunt, allò era una autèntica "selva", plena d'ullastres, mates, esbarzerars, etc, que pràcticament impedièen el pas.

Comptàvem, això sí, amb la il·lusió i el bon fer en aquests treballs de camp i



Restaurant Ca's Carboner

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES...

Ctra. Manacor, km. 28 • Tlfs. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUÏRI

quadrícula de l'investigador i espeleòleg de Pollença, José Antonio Encinas, amb qui ja havíem format equip en múltiples ocasions.

El resultat és el que tenim en el dibuix adjunt: cinc talaiots al perímetre de la "Pleta de Sabor" i un més a la vessant esquerra del camí d'entrada a les cases de Sabor, que no figura en aquest pla.

Una primera aproximació sembla evidenciar-nos que ens trobam davant d'un poblat, assentat en un turonet fortificat, (Pleta de Sabor) que s'havia d'estendre cap a les cases actuals de Sabor, ja que a més dels talaiots, es destrien abundants edificacions adossades, així com restes de murs ciclopis de tancament en tot el perímetre. La ceràmica en superfície és força abundant.

També és possible que correspongués a aquest poblat o a les pròximes necròpolis de *Son Toni Coll* la pica funerària existent enfront de les cases predials.

No voldria finalitzar aquesta petita ressenya sense dedicar unes línies a aquest curiós topònim de *Sabor*.

Josep Mascaró Pasarius, en el seu "*Corpus de Toponímia de Mallorca*"¹ diu: "*SABÓ, nombre de origen desconocido, pues no parece verosímil que pueda identificarse con el nombre común del "sabó", "jabón"*.

En el *Llibre del Repartiment de Mallorca* ja trobam l'Alqueria SABOR o XABOR en el terme de Montuiri (R.C.L.A. F. 17r)². Va correspondre en el dit repartiment a Pedro de Comabella, de Vic i comprenia 10 jovades, unes cent seixanta quarterades.

Personalment crec que ens trobam davant d'un hidrònim típicament preromà, comú en l'àrea indoeuropea i cèltica, i que a Mallorca perdura fins a l'actualitat³.

Vegem alguns exemples:

Subur (C.I.L., II, 4271): Inscripció en l'antiga Tarraco.

Sabora: En un document de l'any 1000 de Terrassa (BABL, VII, 395)

Sabora: (Plini, 3, 13) Entre Còrdova i Sevilla.

Consabura (Actual Consogra, Toledo)

* *Kom* = confluència entre rius.

Sabor: (Belgrad)

Saboredo: Llacs de (Vall d'Arán)

Sabolledo: Llac de (Vall de Bohí)

Sabor: Rambla de (Toponímia mossàrab de Cantoria, Almeria)

Encara, en agricultura, "*Sabó*" és equivalent a "*amerat d'aigua, entollat*".

El nostre *Sabor* de Montuiri, amb la

perdua de la "a" desinencial podria enllaçar perfectament amb aquests *Sabora* i *Subur* preromans tan ben documentats⁴. Doncs la toponímia d'aquesta illa reflexa probablement amb més intensitat les manifestacions permanents de les influències dels estrats lingüístics pretèrits en les llengües que se'ls superposen. I a més a més, tal com demostren els patrons d'assentaments humans prehistòrics en tota l'àrea pròxima a *Sabor*, ens trobam, per aquelles dates, davant de grans zones de llacunes permanents o negades durant gran part de l'any, amb un ecosistema propi d'aquest tipus d'ambient, el que reforça considerablement el significat del topònim.

José Fco. Argente Sánchez

NOTES

1.- *Monumentos Prehistóricos y Protohistóricos de la Isla de Mallorca. Instrucciones para la defensa de los sitios arqueológicos y científicos.*- *Comisaría General del Patrimonio Artístico Nacional Dirección General de Bellas Artes.*- *Ministerio de Educación y Ciencia.*- Ed. Gráficas Miramar.- Palma de Mallorca, 1967.

2.- Anàlisi espacial del poblament al pretalaiòtic final i al talaiòtic I de Mallorca.- Ed. Consell de Mallorca. Cultura i Patrimoni.- Col·lecció La Deixa, 2, Monografies de Patrimoni Històric. - Palma de Mallorca, 1999

3.- *Corpus de Toponímia de Mallorca.*- Ed. Gràfiques Miramar.- Palma de Mallorca, 1962 - 1967 pàg. 1320

4.- Àngel Poveda Sánchez.- *Repertori de Toponímia arabo- musulmana de Mayurca segons la documentació dels arxius de la*



Es Campanar des Moros, dins el poblat talaiòtic de Sabor

Ciutat de Mallorca (1232-1276 / 1229-1300).- *Fontes Rerum Balearium. Volumen III (1979-1980).*- Ed. Fundació Bartolomé March.- Palma de Mallorca. Pàg. 81-119

5.- Fa temps que veng sostenint la hipòtesi que la cultura talaiòtica mallorquina, originàriament influenciada per les cultures del Bronze Final i Camps d'Urnes deriva cap a una societat de tipus celtiber o cèltica, i així l'evidencien artefactes, antroponímia indígena, i pervivències toponímiques medievals.

6.- Francisco Villar.- *Indoeuropeos y no indoeuropeos en la Hispania prerromana.*- Ed. *Universidad de Salamanca. Estudios Filológicos, 277.*- Salamanca, 2000.- Fco. Villar / P. Arboledas.- *Sabora y el tratamiento de la /a/ en celtibérico.*- (En premsa).

Montuiri



971 646 460

Bar Can Pieres

PRESÈNCIA DE MONTUÏRI A LA PREMSA POPULAR DEL VUIT-CENTS - VIII

Els adagis pagesos de 1881

Gener

Brusques de Gener, bon any nos ve.
 Flor de Gener, no omple es paner.
 Ametler no facis via, que gelarà qualque dia.
 Polls de Gener, ponen a n'es paller.
 Si vols ceba de dobler, planta-la de Gener.
 Si Sant Vicenç du bon temps, s'hivern s'acabarà prest.
 Sa llaurada quan fa fred, ajuda a fer bon esplet.
 Llaura fondo i posa fems, i deixa córrer es temps.
 Terra llaurada que hi cau gelada, per un any està aparellada.
 Si Santa Agnès du bon temps, ses vine s'aniran bé.
 Es fems mal podrits, no són de profit.

Febrer

Febreret curt, pitjor que turc.
 Si la Mare de Déu plora, s'hivern es fora;
 si la Mare de Déu riu, lluny és s'estiu.
 Si tenc calor p'es febrer, per Pasqua tremolaré.
 Ja mai ha passat febrer, sense vestir s'ametler.
 Des mes de febrer ses aigos, fems estalvien a l'amo.
 Sant Macià, s'oronella ve i es tort se'n va.
 Flor de febrer, omple es graner.



Han passat 14 anys des que aquestes dones de 3ª edat preparaven les panades. Moltes d'elles en sabien i en contaven, de vells adagis pagesos

Si aixercoles ets sembrats, los veuràs multiplicats.
 Any d'aubons, any de cavallons.

Març

Sol de març, pigues i bards.
 Trona de març, mal anirà.
 De flors de març, fruit no en vendrà.
 Boires de març, fred a n'es maig.
 Mes de març, pigards.
 Quan març fa d'abril, abril fa de març.

Una oronella no fa estiu.
 Falsa primavera, enganya es bestiar.

Abril

Pols als fesols antany, poi a ses faves enguany.
 Aigo s'abril i es maig roades, fan ses anyades.
 No hi ha abril sense espigues.
 Trona d'abril, ve bon estiu.
 Es mes d'abril, cada gota en val mil.
 Si es refreda s'abril dolç, és es més dolent de tots.
 Gelades d'abril i maig, sa misèria nos duran.
 Burjó que neix dins s'abril, no té temps de fer bon vi.
 Sant Jordi, garbes d'ordi.
 Abril i maig compassats, componen tots es sembrats.
 Sa primavera tardana, fa créixer es blat dalt sa sala.
 No és tan dolç s'abril florit, que no nos geli qualque nit.
 Abril plover i maig ventós, fan s'any ric i profitós.

Maig

Aigos s'abril i es maig roades, fan ses anyades.

Levi's

DIESEL

Avirex

Lee

MANS

L'Almoina, 30 · Tlf. 971 16 84 56

▼ Porreres ▼

AVIA

CAT

ART

DESIGNAL

adidas

Mes de maig, a segar vaig.
 Sa calor des mes de maig, fa sa llei a tot
 so l'any.
 Començament de maig, s'hivern fa
 revivar.
 Per Ascensió, ni ametla ni ametlò.
 Quan no plou de maig, anyada d'ordi hi
 ha.
 Maig ventós i juny calent, fan bon vi i
 bon ferment.
 Sant Urbà, nos lleva es vi i no nos dóna
 es pa.

Juny

Si plou es primers de juny, és bon temps
 és lluny.
 Mes de juny, la falç al puny.
 Es juny fred, mata s'esplet.
 Es juny hermós, és abundós.
 Aigos de juny, mals solen dur.
 Esplet de palla, es gra desmaia.
 Sant Juan plovent, fa es vi dolent.
 Vinya ben vestida, no arriba a mida.
 Vinya pomposa, mal per ses botes.
 Sant Pere, treu juny enrera.
 Sant Pere, revolta sa figuera.
 Quan Sant Pere plora, tres pics plora.

Juliol

Santa Elionor, comença sa figa flor.
 Si vols tenir bona col, sembra-la de
 juliol.
 Juliol, ses egos a s'era i es bous a n'es
 sol.
 Juliol, sega amb bon sol.
 Aigo, de juliol, encén es sol.
 Sa monja ho encén, i es frare ho
 apaga.
 Santa Magdalena, s'anou és plena.

Agost

Aigo d'agost, fa mel i most.
 Per Sant Llorenç, figues a querns.
 Sant Llorenç banyat, és ben arribat.
 Sant Bernat passat s'aigo ve de grat.

Setembre

Quan ve Sant Gil, es vespres fil.
 Es maig murtra i es setembre fruita.
 El Nom de Maria, aigo m'envia.
 Ai es setembre sa terra banya, sa bassiva
 des bous a sa muntanya.
 Curta sarment, verema llarga.
 Sant Miquel, Sant Miquelada, en veure
 figa, bona pedrada.

Octubre

Finit es setembre, ses perdius són fetes.
 Pagès que no frisa, ses rates el zisen.
 Sant Lluç, nespres palluc.
 Quan a les sis fa fosca, mor sa mosca.
 Per Sant Simó, mor sa mosca i es moscò.

Novembre

Qui a Tots Sants no té sembrat, perilla
 quedar enganyat.
 Entre Tots Sants i Nadal, ni boires ni
 Mestral.
 Els Morts passats, grans estotjats.
 Per Sant Martí, s'aigo al molí.
 Per Sant Martí, tasta sa bóta des vi.
 Santa Catalina, un mes refina.
 Sant Andreu, sembra es blat teu.

Desembre

Sant Eloi, es bon ferrer fongué sa mare i
 no la sabé refer.
 Suor de desembre i gener, sedes per febrer.
 Hivern per la Concepció, ja en tendrem
 dos.
 Santa Llucia, llarga és sa nit i curt es dia.
 Sant Tomàs, agafa sa porcella p'es nas.
 Ses témpores de Sant Tomàs, de la serra
 no cauràs, si dejunades les has.
 Si per Nadal fa estiu, a Pasco prop des
 caliu.
 Lo jorn de Nadal, allarga lo dia un pas
 de pardal.
 Moltes relles i sembra a Capdany, s'ordi
 a ses sales hi augmenta un pam.

Gabriel Juan i Galmés



Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11
 Pol. Son Castelló 07009 Palma de Mallorca



Super Montuïri Extens assortit

Gran varietat de productes d'alimentació
 Peix congelat • Carnisseria

Xarcuteria • Panaderia

Fruita i verdura • Begudes • Neteja

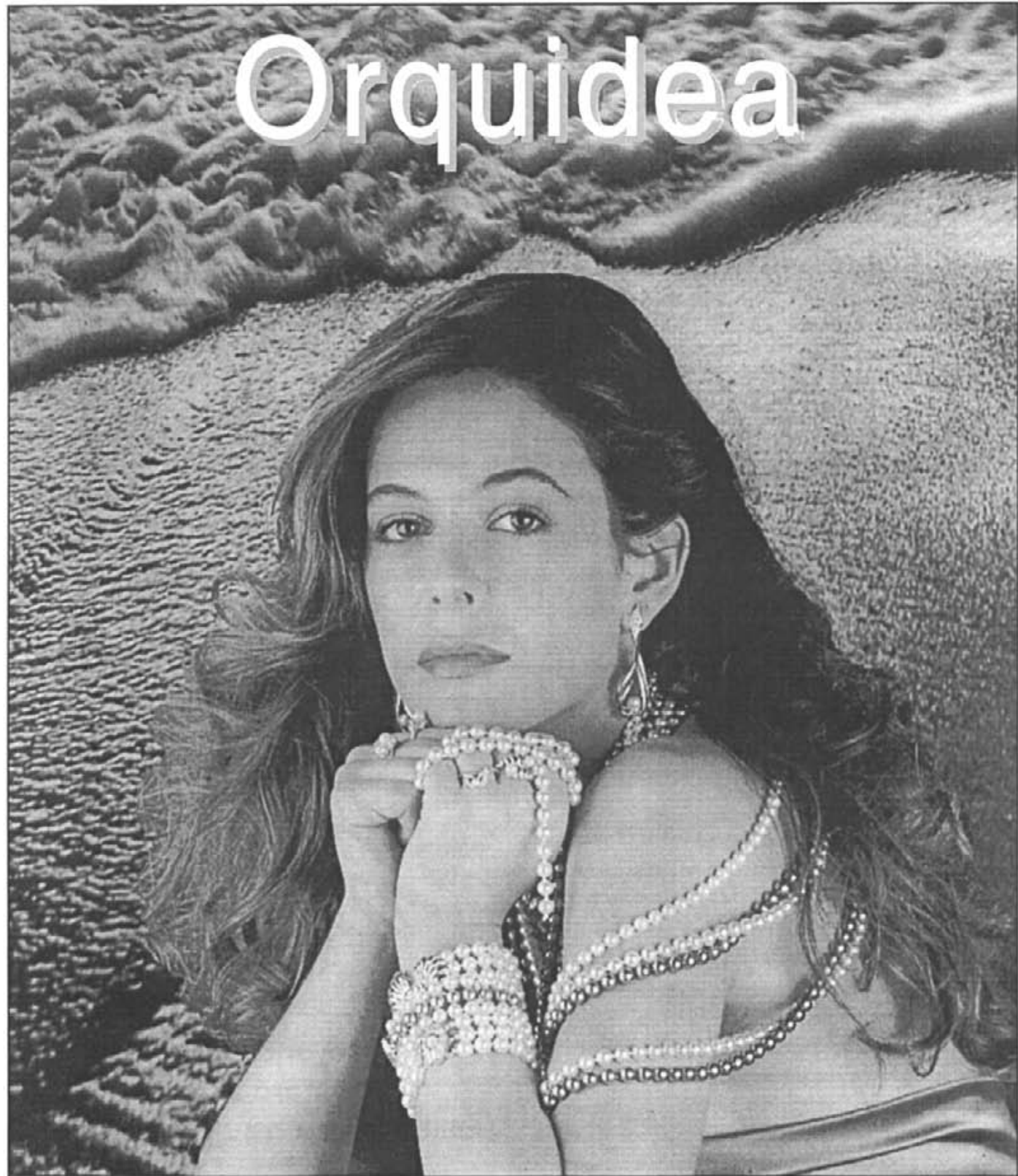
I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n

Tif. 971 64 67 60

Montuïri

Orquidea



Perlas
Orquidea®

L'equip de III divisió aconsegueix la permanència

Esteve Barceló, segon classificat a la mitja marató de Menorca

A l'hora de redactar aquesta pàgina no s'havia celebrat la jornada de III divisió corresponent al diumenge 29 d'abril, tercera de les darreres del campionat. El Montuïri jugava dins Constància. Idò bé, virtualment el Montuïri ha aconseguit la permanència a la categoria. Tot un èxit a causa de les dificultats pròpies de la més alta divisió del futbol balear i l'aferrissada lluita entre els equips que intentaven eludir les tres places de descens. A aquests paràmetres s'ha d'afegir el fet que a l'alineació figurava cada diumenge una majoria de jugadors de la vila i de disposar d'un entrenador de la casa i de ser –juntament amb Mancor de la Vall– dos dels pobles amb menor cens demogràfic.

El mes passat fèiem una crida al suport del públic que necessitava l'equip a l'hora de disputar els tres partits que li quedaven a casa, contra el Pollença, Eivissa (mes d'abril) i Sóller (5 de maig). Dèiem que calien nou punts per salvar la categoria. Ja se n'han obtingut vuit, sis en es Revolt front Pollença i Eivissa i dos dins Cardassar i Santa Ponça.

En el moment d'escriure aquestes línies, un empat (seria el punt que faria nou i que pronosticàvem el mes passat) davant del Sóller ja atorgaria la salvació matemàtica (encara que els altres clubs implicats guanyin tots els partits). Més encara, si el diumenge 29 d'abril, dos equips entre Montaura, Sóller o Espanya no guanyaren (el lector ja ho sabrà quan rebi **Bona Pau**), la salvació ja està garantida, encara que es produís la derrota davant del Sóller i dins Ciutadella i s'hagués perdut dins Constància.

Classificació final

Bàsquet femení Cadet

Sant Josep	18	18	0	1335	641	36
J. Lluçmajor	18	16	2	1138	789	34
Bons Aires	18	13	5	1011	699	31
Sel. Balears	18	13	5	1013	833	31
Col. Cide	18	8	10	724	831	26
Campos	18	7	11	848	906	25
Pla na Tesa	18	5	13	881	1125	23
Hispania	18	5	13	736	1055	23
Montuïri	18	4	14	599	960	22
Jv. Mariana	18	1	17	651	1097	19



Equip de minibàsquet

Enhorabona, per tant, a la família esportiva del Montuïri: entrenador, jugadors, directiva, socis i simpatitzants.

RESULTATS MES D'ABRIL

FUTBOL

III divisió

Cardassar, 0 – Montuïri, 0
 Montuïri, 3 – Pollença, 1
 Santa Ponça, 3 – Montuïri, 3
 Montuïri, 1 – Eivissa, 0

II regional

Cala d'Or, 1 – Montuïri, 2
 Montuïri, 3 – La Vileta, 1
 Son Cladera, 2 – Montuïri, 1

Juvenils

Santa Maria, 3 – Vilafranca/Montuïri, 2
 Sineu, 3 – Vilafranca/Montuïri, 2

Cadets

Montuïri, 1 – Algaida, 3

Infantils

Margaritense, 2 – Montuïri, 0
 Montuïri, 1 – Felanitx, 6

Alevins

Montuïri, 1 – La Unió, 3
 Consell, 10 – Montuïri, 1

Benjamins futbol 7

Porreres, 1 – Montuïri, 6
 Montuïri, 1 – Sollerense, 1

FUTBOL SALA SÈNIOR

Biniali, 7 – Ca Na Poeta, 11
 Ca Na Poeta, 4 – Son Rapinya, 3
 Gesa, 5 – Ca Na Poeta, 4

BÀSQUET FEMENÍ

Sènior

Hispania, 62 – Montuïri, 60

Montuïri, 34 – J. Mariana Sóller, 28
 Montuïri, 44 – Binissalem, 45

Júnior

Montuïri, 28 – P.R. Alcúdia, 53
 Pollença, 47 – Montuïri, 16
 Binissalem, 47 – Montuïri, 34

Cadets

Cide, 38 – Montuïri, 49
 Montuïri, 30 – Bons Aires, 64

Minibàsquet

Montuïri, 28 – J. Mariana Sóller, 19
 Montuïri, 37 – Esporles, 4

JOCS ESCOLARS

L'equip iniciació de l'escola de Montuïri – en qualitat de campió de la comarca des Pla – participarà a les finals insulars de bàsquet que es disputaran al pavelló de Galatzó de Calvià el 12 de maig.

Els equips rivals pertanyen a les altres contrades de Mallorca. Són sa Pobla (campió zona Nord), Sant Salvador d'Artà (campió Llevant), Joan Capó de Felanitx i Lluçmajor (primer i segon de Migjorn) i Santa Eugènia (subcampió es Pla).

ATLETISME

Esteve Barceló va quedar subcampió a la mitja marató Illa de Menorca celebrada el 22 d'abril al Port de Maó. Va fer 1 hora i 15 minuts en un recorregut de 21 quilòmetres i enmig de condicions atmosfèriques ben desfavorables. Esteve va estar a punt de superar la mínima atlètica d'aquesta modalitat atlètica. Li va mancar només un minut. Tot i això, una proesa!

Biel Gomila

Mes de Maria al Puig

Com ja es costum, també aquest any, farem el mes de Maria al Puig. El més de Maria no sols ens ha de recordar la clàssica i tradicional devoció que durant tants d'anys l'Església ha practicat, sinó també el record de Maria de Natzaret, aquella dona que confià en Déu i que proclamà en el Magníficat que estimava entranyablement els pobres. Tant de bo que la celebració del mes de Maria d'aquest any ens ajudàs a tenir una actitud més compromesa amb tot allò que dignifica la persona humana: la justícia, la solidaritat, la fraternitat i la comunió. Que siguin doncs aquestes les notes evangèliques que acompanyin el nostre més de Maria d'aquest any. Començarem la celebració a les 19'00 i a continuació l'Eucaristia dominical.

Primeres comunions

El temps de les Primeres Comunions s'acosta. El calendari de les celebracions serà el següent: durant el mes de Maig: dissabte dia 19 a la parròquia, el diumenge dia 27 al Puig. Durant el mes de Juny, diumenge dia 3, dissabte dia 9 i diumenge dia 17 a la parròquia. L'hora de la celebració sempre serà a les 19'00 excepte la del diumenge dia 3 que serà a les 12'00. Els dies que hi haurà la celebració de la Primera Comunió a la Parròquia a les 19'00 es suprimeix l'Eucaristia de les 21'00.

Col·lectes

Per a la restauració del Portal dels homes i del retaule de Sant Pere

Com haureu vist ja s'ha començat la restauració del Portal dels Homes. També la il·luminació del retaule de Sant Pere i el canvi de l'ambor. Certament que tots aquests canvis són una millora per la nostra parròquia. Això la fa més digne d'admiració. Els nostres avantpassats amb el seu esforç construïren aquest bell temple, ens toca a nosaltres conservar-lo. Per això quan ho vegem oportú farem una col·lecta especial per poder ajudar a les despeses que tot això suposa. Estam ben segurs que, també aquesta vegada, sereu tan generosos o més, com sempre ho heu estat.

Agraïment

Aprofitam el mitjà de la revista **Bona Pau** per agrair, una vegada més, la

col·laboració de tanta gent que en les passades festes de Setmana Santa ens ajudaren a fer més participatives i més dinàmiques les nostres celebracions. Estam ben convençuts que això no és cosa d'una persona, sinó d'un bon grapat... Tant de bo que l'experiència d'aquest any la puguem repetir l'any vinent i que disposem de més gent que col·labori amb la parroquia.



Amb la benedicció de rams, davant Ca ses Monges, començaven les celebracions de Setmana Santa

De la festa del Puig

De la festa del Puig volem destacar unes paraules entranyables que ens adreçà el nostre estimat Onofre Torres en la seva homília. Agram, una vegada més, la seva presència entre tots nosaltres.

"Es molts agradós com els montuirers vos sabeu comunicar i agermanar per mitjà de la festa. Totes les discrepàncies queden enrera a l'hora de la bulla. Heu pujat al Puig a reunir-vos entorn de la nostra Mare que ens dona el seu Fill per reconciliar-nos i agermanar-nos.

Tant de bo que aquesta fraternitat que es mostra avui es prolongas durant tot l'any; que se vos conegües com a gent de bon tracte, d'una bona acollida i d'una fraternitat fresca, nascuda de la matinada de la Pasqua, on totes les tenebres es tornen llum. Que la mirada tendre de la Mare de Déu de la bona Pau, que des de el Puig mira al poble penetri dins cada batec i dins cada alè dels seus habitants i moradors de la vida. Molts d'anys per tots i bon aplec joios en aquesta primera Pasqua del segle XXI."

Solidaritat amb Ruanda

La solidaritat no sols és un noble valor humanitari, sino que també és un principi evangèlic innegable. Ens alegra comunicar que el poble de Montuiri ha mostrar i ha lluit aquest noble valor amb el poble de Ruanda. Aprofitam per comunicar-vos que de la col·lecta dels divendres Sant, de la geletada i d'alguns donatius particulars recollirem 275.000 pts. i 100.000 que també va donar l'Ajuntament. 375.000 pts. que sor Margalida Miralles s'endugué a Ruanda per tasques humanitàries. Aprofitam per agrair-vos la generositat i la vostra confiança.

Curs d'autoestima

Com a continuació de les xerrades quaresmal s'ha organitzat un curs intensiu sobre autoestima i experiència cristiana. Oferim la possibilitat a totes les persones interessades poder participar-hi. Convé que ens ho comuniquem. Adjuntam més informació sobre aquest curs.

La vida moderna ens dificulta conrear equilibradament l'espiritualitat, la sana autoestima i la solidaritat.

Aquest taller intenta oferir

La possibilitat de millorar l'autoestima fomentant l'autoconeixement i l'harmonia interior.

Aprendre a connectar amb les fonts de l'autoestima en el dia a dia dins la xarxa de les nostres relacions.

Discernir la sana i la falsa autoestima.

Discernir com construir una autoestima solidària des de l'espiritualitat cristiana.

Metodologia

Treball personal

Dinàmica de grups.

Exercicis de relaxació i comunicació.

Oració de quietud.

Taller intensiu

Dies: 12 i 13 de maig

Lloc: Ermita de Sant Honorat (Randa)

Matrícula: Pensió completa 6.000 pts.

Horari: 1700 del dissabte fins a les 17'30 del diumenge.

Reserva de matrícula: Dirigir-se a Lina Coll Tlf. 971-715398 (cridar de 13-15 i de 21-23'30) o 606-11-07-84 abans de dia 7 de maig.

Animadors

José Manuel Sanz

Magdalena Tous

Miquel Mascaró

PLUVIOMETRIA

Abril de 2001

Dia	20	6	litres m ²
"	21	2'7	" "
"	26	0'6	" "
Total		9'3	" "

APOTECARIES

6 maig	Montuïri	20 maig	Porreres
13 "	Petra	27 "	St. Joan

TEMPS PASSAT

10 anys enrere
Maig de 1991

Eleccions municipals

Dia 26 de maig de 1991 dins un clima de tranquil·litat i bon temps se celebraren les eleccions municipals. Es presentaren 4 candidatures: PP, PSM, PSOE i CB. De 1.568 electors (el cens era de 1842) el PP obtingué 851 vots i tornà ser reelegit batle Joan A. Ramonell Amengual, qui ja ho era des de les eleccions anteriors.

25 anys enrere
Maig de 1976
Creu Roja

A la carretera, prop d'Es Revolt, aquest maig de 1976 s'hi va instal·lar una edificació pre-fabricada, una caseta de socors i evacuació de la Creu Roja. També es feren gestions per instal·lar un altre lloc de "retén" per suplir en cas de necessitat.

50 anys enrere
Maig de 1951

Urbanització d'Es Dau

L'Ajuntament a la sessió de dia 22 de maig de 1951 va acordar la urbanització de la finca d'Es Dau, des de la carretera de Porreres fins al "quarter" de la Guàrdia Civil, i encarregar a un arquitecte l'elaboració del projecte per després sotmetre'l a l'aprovació de la Corporació.

100 anys enrere
Maig de 1901

Oferiment de fiances

Mentre ocupava interinament la batlia Andreu Alcover Lluïl (des del 24 d'abril de 1901), Gabriel Sampol havia de ser el depositari. Es va presentar Sebastiana Arbona, la seva esposa, presentant tots els seus béns per respondre i també hi acudí Miquel Arbona Nicolau per si fos necessari aportar els seus.

DEMOGRAFIA

Abril de 2001

Naixements

Dia 16.- Marc Roig Roca, fill de Joan i d'Aina Maria.

Defuncions

Dia 20.- Bartomeu Mut Andreu "Ferrer Pinero", casat de 82 anys.

Matrimonis

Dia 22.- Miquel Bauçà Garcia amb Petra Lladó Pocoví.

Dia 28.- Onofre Mas Ginard amb Coloma Alcover Mayol.

Dia 29.- Marc Quiñones Purroy amb Joana Maria Servera Sitjar.

CUINAR EN CASA

Coca de murtons

Ingredients

Una grapada de murtons
Un sobre de flam "Potax"
1/2 litre de llet
2 blancs d'ou,
3 cullerades de "Maizena"
Galetes maries
50 gms. de formatge
Sucre al gust.

Elaboració

Passar els murtons amb un poc de llet pel turmix i colar-ho. Tornar posar la llet dins el turmix juntament amb els bancs d'ou, flam, "Maizena", formatge i sucre al gust. Ja remenat, untar un motle amb mantega de vaca i posar-ho al forn fent capes amb galetes maries.

Tomeu Miralles Monserrat "Porrerenc"

NOCES D'OR

10 Maig 1951

Josep Gomila Miralles "Lluïl" amb Joana Mesquida Mayol "Bella".

NOCES D'ARGENT

8 Maig 1976

Francesc Marimon Guerrero amb Sebastiana Garcia Martorell "Seldadet"

15 Maig 1976

Joan Cerdà Jaume "Ferreric" amb Aina Lladó Gomila "Muixa".

22 Maig 1976

Joan Jaume Ribot (de Petra) amb Margalida Jaume Moll "Palosa".

24 Maig 1976

Joan Rebassa Florit "Rebassa" amb Catalina Moll Mulet "Carlos".

GLOSA

Jo tenc es gust de contar
lo que vos explicaré.
Per dia tretze que ve
es menut combregarà;
si Déu vol jo hi aniré,
ja fa temps que em convidà
i es comptes són de glosar,
me començ a preparar
perquè vull que em surtin bé.
Tot lo que sé m'ho treuré,
que aquest pic se'n parlarà;
es meu nom veuré ocupar;
per posar-li m'agradà;
mentre visqui hi pensaré.

Amador Font



VERGER

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Ctra. Montuïri a Porreres, Km.1 • Tel. 971 646 695 • Fax 971 161 503

MONTUÏRI

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *MONTUÏRERS QUE HAN DEIXAT PETJADA***Un públic selecte va gaudir en un simpàtic oferiment**

Un nombrós públic –la majoria montuïrer– omplia totalment la sala d'actes de l'Ajuntament la nit del passat 30 d'abril per assistir a la presentació del llibre "Montuïrers que han deixat petjada". Una vetlada que agradà molt, en la qual Joan Miralles, el presentador, ja digué que "el lector espavilat se'n durà un bon bany, una bona transfusió de montuïritat, si s'entreté a llegir atentament tot aquest fotimer de

quadrets d'històries de vida del nostre estimat turonet. Aquí hi trobareu de tot–afegí–: Batles més o menys autoritaris i amb major o menor zel per l'ofici, algun amb afeccions de glosador, capellans d'altre temps, qualcun dotat d'humor ben gropellut, metges i apotecaris ficats en política, com a conservadors o com a liberals, militars aristòcrates i d'altres sense sang blava, senyors i amos de possessió, personat-

ges singulars per algun concepte i d'altres homes de bé, alguna dona, monja sobretot, i un llarg etcètera. Tots ells han conformat d'alguna manera allò que és avui Montuïri i els seus indígenes, ja en un nou segle i un nou mil·lenni".

Un acte simpàtic, digne d'una obra que haurà de tenir un lloc preeminent dins la història i cultura del nostre poble.



Els guanyadors del concurs d'investigació, amb el batle



La banda obre la marxa cap al Puig de Sant Miquel



El monument al 70è Centenari, ja amb la placa commemorativa



Nombrosa participació als balls de bot en el Puig